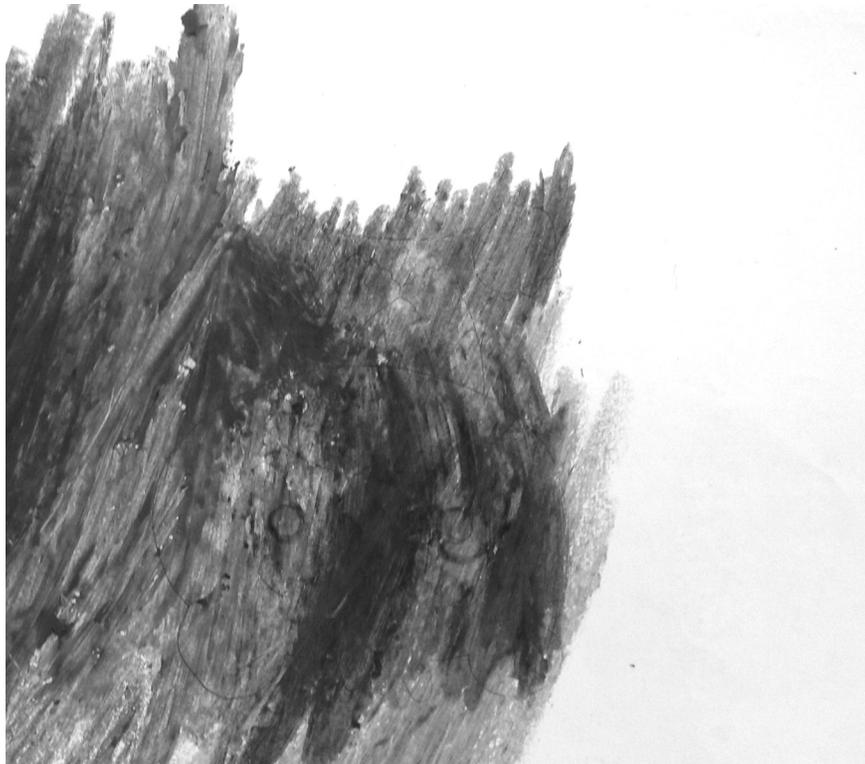

การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี
เมตตา สุวรรณศรี

นักศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำสำคัญ การเปรียบเทียบ, เด็ก, ออทิสติก, ภาพลายเส้น, อายุ 4-5 ปี

บทคัดย่อ

การวาดภาพเป็นหนึ่งในทางเสริมสร้างสติปัญญา และความสามารถในการเรียนรู้ให้เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย ดังที่ทราบกันดีว่าเด็กมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่น มากกว่าการเรียนในห้องเรียน ดังนั้นการวาดภาพซึ่งคล้ายการเล่น จึงมีผลทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทางศิลปะและเป็นการกระตุ้นพัฒนาการในหลายด้าน เช่น ด้านความคิดจินตนาการ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ สติปัญญา อารมณ์ ทักษะ และด้านสังคมรวมทั้งให้เด็กได้เรียนรู้โลกด้วยประสาทสัมผัสของตนเอง ก่อนการเรียนรู้ด้วยการคิดหรือใช้เหตุผล

การศึกษานี้มุ่งเปรียบเทียบความสามารถในด้านศิลปะของเด็กปกติและเด็กออทิสติก ในด้านเนื้อหา เส้น รูปทรง สี พื้นที่ว่าง และรายละเอียดในภาพวาด ในหัวข้อคน สัตว์ ต้นไม้ บ้าน การใช้ สี ซึ่งเป็นหัวข้อที่พบว่าเด็กวาดมากที่สุด ศิลปะจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถชี้วัดให้เห็นความแตกต่าง เพื่อหาลักษณะเฉพาะ ผลงานวาดภาพของเด็กออทิสติก พบว่าผลงานวาดภาพของเด็กออทิสติกนั้น มีลักษณะที่มีอิสระในด้านจินตนาการการเล่าเรื่องที่ไม่สัมพันธ์กันนำมาอยู่ร่วมกัน การวาดเส้นที่เส้นไหลต่อเนื่องฉับพลัน รูปทรงมีความเคลื่อนไหวและสัดส่วนไม่ถูกต้อง ไม่ใช่สีตามความเป็นจริงของวัตถุ ใช้สีตัดกันรุนแรง ไม่มีการจัดองค์ประกอบตามหลักทฤษฎีทางศิลปะ จึงทำให้ผลงาน เด็กออทิสติกมีความน่าสนใจ และมีลักษณะเฉพาะที่สามารถนำมาศึกษา เพื่อทำความเข้าใจในสภาวะของโรคออทิสซึมได้¹

บทนำ

การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก อายุ 4-5 ปี เพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อหารูปแบบอันเป็นลักษณะเฉพาะ ที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างภาพวาดของเด็กปกติกับภาพวาดของเด็กออทิสติกว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างในด้านเรื่องราว เส้น รูปทรง พื้นที่ ว่าง สี ที่ทำให้เห็นถึงลักษณะที่มีความแตกต่างทางด้านกายภาพ และระบบความคิด การรับรู้ซึ่งเด็กออทิสติกมักอยู่ในโลกของตัวเอง พัฒนาการในด้านต่าง ๆ อาจล่าช้ากว่าวัย แต่พัฒนาการบางด้านอาจเหนือกว่าเด็กปกติ เช่น ความจำ ความมั่นใจ กล้าถ่ายทอดความคิด โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ไม่มีหลักการหรือทฤษฎีทางศิลปะ ใช้ความรู้สึกที่มีอยู่ภายในจิตใจเพียงอย่างเดียว ในขณะที่เด็กปกติมีการวาดที่เกิดจากการนำเสนอประสบการณ์ ที่ได้พบมาถ่ายทอดได้ตรงตามความเป็นจริง ทั้งทางด้านเนื้อหา รูปทรง สี ที่สามารถพัฒนาได้ตามช่วงวัยตามหลักพัฒนาการของเด็ก การสังเกต จะดีขึ้น ทักษะด้านกล้ามเนื้อดีขึ้น ทำให้การควบคุมมือในการวาดได้ดีขึ้นเป็นลำดับ มีการพัฒนา เส้นที่มั่นคง สามารถระบายสีได้ถูกต้องตามความเป็นจริง เมื่อเด็กโตขึ้นจินตนาการจะลดลง ทั้งรูปทรง สี พื้นที่ว่าง จะมีการจัดองค์ประกอบภาพที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

การศึกษานี้จะทำให้เข้าใจในการใช้ศิลปะมาบำบัดเพื่อสื่อสารลดอาการกีดกัน ชีเมเศร้า สมาธิสั้นในเด็กออทิสติก นอกจากนี้สามารถใช้ได้ดีกับกลุ่มเด็กปกติ ที่มีภาวะสมาธิสั้นด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสีของเด็กนับเป็นการสะท้อนถึงพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมไปถึงพัฒนาการและความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวเด็กให้ปรากฏออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเป็น

152 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

สิ่งที่สะสมจากประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่เด็กได้เรียนรู้มา รวมถึงเป็นตัวผลักดันพัฒนาการให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิลปะจึงนับเป็นภาษาที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารของเด็กทุกช่วงวัย ที่มีประโยชน์มากในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก

1 ปัญหาและเหตุผลของการศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติและเด็กออทิสติก อายุ 4-5 ปี

การศึกษาศิลปะเด็กที่ผ่านมา นั้น เป็นการศึกษาด้านขบวนการในการสร้างสรรค์ศิลปะของเด็กปกติ และการใช้ศิลปะมาบำบัดในเด็กออทิสติก ดังนั้นศิลปะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวาคือด้านจินตนาการ ให้ทำงานประสานกับสมองซีกซ้ายคือตรรกะและเหตุผล² แต่ยังไม่มีการศึกษาลักษณะเฉพาะของงานศิลปะของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก ในช่วงวัย 4-5 ปี ดังนั้นการศึกษานี้ จะเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง ในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก เพื่อทำความเข้าใจและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร รวมถึงการรักษาโดยการใช้ศิลปะบำบัดได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

จินตนาการคือจุดเริ่มต้นของความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นักการศึกษาเด็กปฐมวัย มอนเตสซอรี และ มาซารู อิบูกะ ได้กล่าวไว้ว่าศิลปะเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะสร้างเด็กให้มีความเฉลียวฉลาด มีพัฒนาการทางสมองครบถ้วนสมบูรณ์ และให้ความสำคัญกับศิลปะเด็กอย่างยิ่งว่า สามารถพัฒนา ศักยภาพที่อยู่ภายในตัวเด็กให้เติบโตมามีพัฒนาการทางสติปัญญาครบถ้วน³

1.1 ลำดับของพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

วิกเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) นักจิตวิทยาการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า งานทางด้านศิลปะของเด็ก และการคิดสร้างสรรค์จากงานทางศิลปะ โดยให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระ เขาทดลองกับเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีครึ่งถึง 12 ปี ขึ้นไปให้เด็กวาดภาพด้วยสีเทียนและสีชนิด อื่นๆ พบว่าเด็กมีพัฒนาการในการวาดภาพเป็น 5 ขั้นด้วยกัน⁴

1.1.1 ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) ประมาณอายุระหว่าง 2-4 ปี ขั้นนี้แบ่งระยะของพัฒนาการได้ออกเป็น 4 ขั้นคือ

1.1.1.1 Disorder Scribbling (2 ปี) การขีดเขียนจะเป็นเส้นยุ่งเหยิง แบบสะเปะสะปะ กล่าวคือ การขีดเขียน โดยปราศจากความหมาย

1.1.1.2 Longitudinal Scribbling ขั้นขีดเป็นเส้นยาวเด็กจะเคลื่อนแขนขีดได้ เป็นเส้นแนวยาว

ขีดเขียนซ้ำๆ หลายครั้งทั้งแนวตั้งและแนวนอน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางกล้ามเนื้อว่าเด็กค่อยๆ ควบคุมกล้ามเนื้อของการเคลื่อนไหวของตนเองให้ดีขึ้น

1.1.1.3 Circular Scribbling เป็นขั้นที่เด็กมีความสามารถขีดลากเป็นวงกลม ระยะเวลาการประสานงานของกล้ามเนื้อ (motor coordination) ดีขึ้นการประสานของกล้ามเนื้อมือและสายตา (Eye-hand coordination) ดีขึ้น

1.1.1.4 Naming Scribbling ขั้นให้ชื่อรอยขีดเขียน การขีดเขียนเริ่มมีความหมายขึ้น เช่น จะวาดบุคคลในครอบครัวที่ใกล้ขีด พ่อ แม่ พี่ น้อง

1.1.2 ขั้นเริ่มขีดเขียน (Pre-Schematic Stage) (4-7 ปี) เป็นระยะเริ่มต้นการขีดเขียนภาพอย่างมีความหมายปรากฏเป็นรูปร่าง สัมพันธ์กับความจริงของโลกภายนอกมากขึ้น มีความหมายกับเด็กมากขึ้น สัมพันธ์กับประสบการณ์ที่เด็กได้รับมา อันแสดงออกถึงความประทับใจ ความสนใจต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งจะสังเกตได้จากภาพคนที่เด็กวาดเป็นบุคคลที่เด็กใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย เด็กชอบใช้สีที่สดใสสดุดตา เช่น สีเหลือง แดง ฟ้ำ ฯลฯ จะไม่ชอบใช้สีหม่นหม่น น้ำเงินเข้ม ดำ เทา น้ำตาล ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติ เลือกใช้แต่สีที่ประทับใจ ช่องไฟ (Space) ภายในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่เขียนมักกระจัดกระจายไม่สัมพันธ์กัน การออกแบบ (Design) ไม่มีหลักการที่แน่นอน แล้วแต่ความคิดจินตนาการเป็นสำคัญ

1.1.1.3 ขั้นขีดเขียน (Schematic Stage) (7-9 ปี) เป็นขั้นที่ขีดเขียนให้คล้ายความจริง

1.1.1.4 ขั้นวาดภาพของจริง (The Drawing Realism) (9-11 ปี) เป็นขั้นเริ่มต้นการขีดเขียนเริ่มเหมือนจริง การขีดเขียนจะแสดงออกในลักษณะ เส้น สี ใช้ตามความเป็นจริงแต่อาจเพิ่มความรู้สึกช่องว่างหลวมล้ำกันได้ คลุมไปถึงเส้นระดับ (Based Line) มีการใช้สัญลักษณ์ง่าย ๆ การจัดวัตถุให้สัมพันธ์กัน ซึ่งจะนำไปสู่การวาดภาพสามมิติ การออกแบบรู้จักการวางตำแหน่งของวัตถุใกล้เคียงความจริงตามธรรมชาติ

1.1.1.5 ขั้นตอนการใช้เหตุผล (The Stage of Reasoning) (11-12 ปี) ระยะเวลาเข้าสู่วัยรุ่น มีการพัฒนาเรื่องการสังเกตมากขึ้น หารายละเอียดได้เหมือนจริง สัดส่วนคน วัตถุต่างๆ มีสัดส่วนที่สมจริงมากขึ้น สามารถใช้สีได้เหมือนจริงมากขึ้น (Visually Minded) ใช้สีตามอารมณ์และความรู้สึกตนเอง เช่น เศร้า มีความสุข มักแสดงออกความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับโลกภายนอก (Non Visually Minded) มีพื้นที่ว่าง รู้จักเส้นระดับ รูปเริ่มเป็น 3 มิติ โดยจัดขนาดวัตถุเล็กลงตามลำดับ

1.2 ศิลปะของเด็กออทิสติก (autistic Art)

คำว่า "Autism" มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า "Auto" ซึ่งแปลว่า Self หมายถึงการแยกตัว

อยู่ตามลำพังในโลกของตัวเอง เปรียบเสมือนมีกำแพงใสหรือกระจกกัน ใ้บุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้าง โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิสซึม (Autism) เป็นความผิดปกติของสมองที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก สมองที่ทำงานผิดปกตินี้จะแสดงอาการออกมาใน 3 ด้านใหญ่ๆ ดังนี้คือ ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม⁵ ดังนั้นการใช้ศิลปะเพื่อกระตุ้นเร้าให้เด็กออทิสติกจึงมีความสำคัญมาก

1.2.1 ลักษณะการสร้างสรรค์ศิลปะของเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกันไปตามอาการทั้งทางร่างกาย และความผิดปกติทางสมอง ซึ่งทำให้ไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่ชัดได้ ตามหลักการทางพัฒนาการศิลปะเด็ก ดังทฤษฎีทางอารมณ์ (Affective theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า ออทิสติกมีความบกพร่องในการรับรู้สภาวะทางอารมณ์ของผู้อื่น จึงไม่สามารถเข้าใจและตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายกับผู้อื่นได้⁶ และทฤษฎีนี้ยังกล่าวไว้ว่าศิลปะที่เป็นภาษาภาพ สามารถเป็นเครื่องมือที่จะทำความเข้าใจเด็กออทิสติกได้ โดยการเชื่อมโยงด้วยภาษาภาพ สามารถใช้เป็นแนวทางในการบำบัดได้ “ในเด็กออทิสติกจำนวนมากการทำงาน ของสมองข้างขวาดีเกินปกติ ทำให้มีความสามารถพิเศษในการมองเห็น มีความจำที่ดี มีความสามารถทางดนตรีและศิลปะ”⁷

1.2.2 ลำดับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กออทิสติก

ในเด็กออทิสติกจะพบความบกพร่องในด้านต่างๆ แต่ละคนมีความรุนแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่ น้อยที่สุดจนไปถึงรุนแรงที่สุด ครอบคลุมพัฒนาการหลายด้าน ทางกายภาพจึงจัดออทิสติกว่าเป็นกลุ่ม Pervasive Developmental Disorder หรือเรียกว่า Pdd⁸ การใช้ศิลปะบำบัดเด็กออทิสติก จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งกลุ่มตามลักษณะของอาการ เพื่อที่จะทำความเข้าใจถึง ผลงานที่ถ่ายทอด ออกมาได้มากที่สุด เราอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับอาการ

1.2.2.1 รุนแรงน้อย เด็กมีสติปัญญาดี มีพัฒนาการทางภาษาพอใช้ได้ สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ บางรายสามารถศึกษาในระดับปริญญาเอก ในกลุ่มวิชาชีพที่ต้องการสมาธิสูง ในการเรียน เช่น เป็นวิศวกร แพทย์ ฯลฯ เราเรียกเด็กกลุ่มนี้ว่า เด็กออทิสติกที่มีความสามารถสูง ในการเรียนรู้และสติปัญญาดี (High functioning autism)

1.2.2.2 รุนแรงปานกลาง เด็กกลุ่มนี้มีพัฒนาการทางสังคมภาษาที่จำกัดไม่สามารถ เรียนหนังสือได้ หรือเรียนได้แต่จะล่าช้ากว่าเด็กกลุ่มรุนแรงน้อย และไม่สามารถเรียนในระดับที่สูงได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีพอใช้

1.2.2.3 รุนแรงมาก เด็กกลุ่มนี้จะมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย ภาษาและสังคมพัฒนาไปได้

น้อยมาก ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องมีผู้ดูแลไปตลอดชีวิต⁹

เด็กแต่ละคนจะมีอาการมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสมองมีความบกพร่องมากแค่ไหน เด็กออทิสติก ที่มีภาวะสมาธิสั้นอาจเรียนรู้ได้ช้า และเด็กออทิสติกที่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วย อาการมักจะ รุนแรงกว่าเด็กที่มีสติปัญญาดี จากอาการต่างๆ ทำให้เราสามารถแบ่งลักษณะการวาดภาพได้เป็น 3 ระดับ

1.3 ผลงานศิลปะวาดภาพของเด็กออทิสติก ที่มีภาวะรุนแรงน้อย อายุ 4-5 ปี

เป็นกลุ่มเด็กออทิสติกที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีพัฒนาการได้ใกล้เคียงเด็กปกติทางด้านพัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์เด็กอายุ 4 ปี จะเริ่มการพัฒนากล้ามเนื้อมือในการหยิบจับได้คล่องขึ้น สามารถขีดเขียนลากเป็นวงกลม และสร้างสัญลักษณ์ด้วยรูปทรงเรขาคณิตแบบง่ายๆ เป็น หัว ลำตัว แขน ขา ใช้เส้นเดี่ยวแบบก้างปลา เกิดเป็นรูปทรงที่อาจดูไม่รู้ว่ามีความหมายสื่อถึงอะไร ไม่มีรายละเอียดในรูปทรง เมื่อเริ่มขีดเขียนวาดรูปทรงซ้ำๆ ไปเรื่อยๆ จนเด็กพัฒนา สู่ช่วงอายุ 5 ปี เด็กจะเริ่มพัฒนาการทางสายตารวมถึงกล้ามเนื้อมือมากขึ้น จากวาดขีดเขียนไร้ทิศทาง จะพัฒนาเป็นรูปทรงที่มีปริมาตร และสามารถประกอบรูปทรงจนเริ่มมีความหมาย ซึ่งใกล้เคียงกับทฤษฎีของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) นักจิตวิทยาการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้างานทางด้านศิลปะของเด็ก จะเห็นว่าเด็กชอบเขียนภาพซ้ำๆ แบบเดิมเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ผสมกับการขีดเส้นตัวดไปมาแบบไร้ทิศทาง ไร้ความหมาย ขนาดสัดส่วนไม่ถูกต้อง แต่เด็กจะเริ่มสื่อสารว่า เป็น พ่อ แม่ คนในครอบครัว แต่ไม่สามารถแยกเพศได้ การเขียนหัวโต ตาโต นั้นเพราะเด็กให้ความสำคัญกับใบหน้ามากที่สุด ร่างกายเป็นสิ่งที่เด็กมองข้าม บางครั้งเด็กวาดปากขนาดใหญ่ เพราะเป็นส่วนที่เด็กให้ความสำคัญในเรื่องการทานอาหาร การพูด เปล่งเสียง ดังนั้นอวัยวะในใบหน้าจึงสามารถดูออกได้ว่าเป็นคน เพราะเด็กออทิสติกสร้างสรรค์ผลงานแบบ อิสระไร้การควบคุม และไม่สามารถสอนตามหลักทฤษฎีทางศิลปะพื้นฐานได้ ดังนั้นผลงานจึงมีความอิสระสูง

1.4 ผลงานศิลปะวาดภาพของเด็กออทิสติก ที่มีภาวะรุนแรงปานกลาง อายุ 4-5 ปี

การวาดภาพของเด็กออทิสติก กลุ่มนี้เป็นเด็กที่มีภาวะอาการร่วม เช่น เป็นออทิสติกร่วมกับมีภาวะสมาธิสั้นด้วย ทำให้การควบคุมร่างกายและกล้ามเนื้อรวมถึงสมาธิได้ไม่ดี อันเกิดจากเด็กอยู่ในโลกของตนเอง ไม่สนใจสภาพแวดล้อมทำให้ผลงานส่วนมากจะเป็นในลักษณะลากเส้นขีดเขียนไปมาไร้ความหมาย เด็กจะมี 2 ลักษณะคือ กลุ่มที่ 1 มีความพร้อมทางกาย แต่ขาดสมาธิ มีการวาดเส้นที่มั่นคง มีแรงกด ชอบขีดเส้นรุนแรง ขยี้เส้นซ้ำๆ น้ำหนักเส้นในการวาดชัดเจน มักวาดรูปทรงที่ไร้ความหมาย มีการสร้างสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้เฉพาะตน เช่นการ

156 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศ

เริ่มเชื่อมโยงวัตถุกับสิ่งของต่างๆ แบบเข้ากันไม่ได้ มีจินตนาการสูงแต่ถ่ายทอดแบบจับใจ การแปลภาพต้องใช้การพูดคุย สร้างความเข้าใจ เพราะรูปทรงที่วาด ไม่มีเค้าความเป็นจริง รวมทั้งชอบใช้สีที่ฉูดฉาดรุนแรง ขยี้เส้น ไม่ระบาย สีในรูปทรง ไม่คำนึงถึงการจัดภาพ ไม่เขียนภาพแต่ละภาพจนเสร็จ เพราะเด็กกลุ่มนี้มีภาวะสมาธิสั้น กลุ่มที่ 2 คือมีความบกพร่องทางกายและสมาธิสั้น รวมทั้งมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย ผลงานจะมีเพียงการขีดเขียนแบบไร้ทิศทาง อันเนื่องมาจากกล้ามเนื้ออ่อนแรง ทำให้แรงกดไม่ดี อาการของโรคจึงมีผลอย่างมากกับการวาดภาพ ผลงานจึงมีลักษณะเฉพาะตัวเป็นรายบุคคล การวาดภาพจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้อ่านภาวะของโรค และการสื่อสารความคิดที่เด็กไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาพูด

1.5 ผลงานศิลปะวาดภาพของเด็กออทิสติก ที่มีภาวะรุนแรงมาก อายุ 4-5 ปี

ในเด็กกลุ่มนี้ไม่มีความสนใจร่วมกับผู้อื่น ตามทฤษฎีทางอารมณ์ (Affective theory) อธิบายว่า ออทิสติกมีความบกพร่องด้านการรับรู้สภาวะอารมณ์ของผู้อื่น จึงทำให้ไม่สามารถเข้าใจและตอบสนองสื่อสารไม่ว่าทางใด เด็กจะขังตนเองอยู่ในโลกของตนเอง ที่ไม่สามารถปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายกับผู้อื่นได้ มีการแยกตัว มีโลกส่วนตัวสูง จนไม่สามารถแบ่งปันประสบการณ์ทางความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นรับรู้ได้ การวาดภาพจึงไม่สามารถควบคุมหรือกระตุ้นให้วาดได้ เด็กจะวาดต่อเมื่อมีความต้องการเท่านั้น หากเรากระตุ้นมากเกินไปอาจทำให้เด็กมีอาการฉุนเฉียวง่าย โดยเฉพาะเด็กที่มีภาวะอารมณ์ผิดปกติรุนแรง ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในการควบคุม และปรับพฤติกรรมไปตาม อาการของเด็ก ผลงานของเด็กกลุ่มนี้จึงเป็นเส้นที่อยู่เหยิง ชูตขีด ขยี้ไปมา ซ้ำๆ จนไม่สามารถเทียบเคียงหรือประเมิน ได้ว่าภาพที่ถูกวาดนั้นเป็นภาพสิ่งใด เพราะเด็กใช้ใจและอารมณ์ที่อยู่ภายใน แสดงออกมาอาจคล้ายกับการทำงานแบบ “ศิลปะนามธรรม” หรือ Abstract Art เป็นศิลปะซึ่งมิได้เป็นการพรรณนารูปลักษณะของวัตถุ ฉากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ¹⁰

ดังจะเห็นได้จากตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลงานวาดภาพของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก ดังนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็ปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปคน (ภาพที่ 1-2)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่อง (Literal Quality) - วาดตามความรู้สึก (Expressive Quality) และจินตนาการสื่อความรู้สึกเท่านั้น - สามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น วาดบุคคลในครอบครัว แม่ พ่อ เนื้อหาไม่มีความซับซ้อน ต.ย.เช่น N.a1, N.a2 และ วาดตนเอง ต.ย.เช่น N.a1, N.a2, N.a4 - สามารถวาดแยกเพศชายหญิง ได้ชัดเจนจาก เสื้อผ้า และทรงผม ต.ย. เช่น N.a4 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวส่วนมากจะเป็นการวาดภาพตนเอง และสร้างเรื่องราวจากความรู้สึกที่ตนเอง มีต่อสิ่งเร้า ที่ได้พบจากสภาพแวดล้อม แต่ไม่สามารถบอกเล่าเรื่องราวในภาพได้ ต.ย.เช่น A.a1-A.a5 - เป็นภาพตนเองที่มีโลกส่วนตัวสูง - มีการเขียนทับซ้อนกัน ต.ย.เช่น A.a5 - เนื้อเรื่อง ไม่มีความเชื่อมโยงกัน - การสื่อสารขัดแย้งกับสิ่งที่วาด เช่น วาดตนเองจะบอกว่า วาดต้นไม้
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเส้นคร่าวๆ เส้นรอบนอก (Outline) ชิดเขี่ยไปทั่วกระดาษ (Scribbling Stage) - วาดเส้นบนกระดาษซ้ำๆ อย่างมีสมาธิ - เส้นที่ยังไม่ต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ได้ - เส้นมีความชัดเจน - จะวาดให้ตรงกับความเป็นจริง - วาดผิด จะลบแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักการทางศิลปะที่ได้รับมาจากโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเส้นคร่าวๆ ชิดเขี่ยไปทั่วกระดาษ (Scribbling Stage) - ไขเส้นต่อเนื่องอิสระขีดเส้น รวดเร็ว จับไวทันทันทีแบบ Contour Drawing คือ การวาดเส้นด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 3 ตา สมอง มือ สัมพันธ์กัน ต.ย. เช่น A.a4 - การควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ได้ - แรกกดเส้น ไม่สม่ำเสมอ - วาดเส้นทับซ้อน - ผิดไม่มีการลบ - เด็กไม่ชอบจะหยุดวาดเปลี่ยนกระดาษ

<p>รูปทรง (Shape and Form)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจะแสดงเป็นสัญลักษณ์ที่เกิดจากรูปทรงเรขาคณิต - ตัดทอนรูปทรง (Distortion) ในลักษณะบิดเบือนไปจากความจริงเพื่อสื่อให้เข้าใจง่าย - ไม่คำนึงถึงความเหมือนจริง - รูปคนศีรษะเป็นวงกลม เดิมเส้นเป็นแขน ขา ปาก จมูก ดูรู้ว่ารูปคน - ส่วนใดที่ เด็กเห็นว่าสำคัญน่าสนใจก็จะวาด ส่วนนั้นใหญ่เป็นพิเศษ ส่วนไหนที่ไม่สำคัญอาจตัดทิ้งไป เช่นหัวโต ตาโต แขนขาเล็ก - ลำตัวมีปริมาตรจากเส้นคู่ ขาเท้าใช้เส้นเดี่ยวคู่ขนาน ต.ย. เช่น N.a1-N.a5 - สามารถแยกเพศชาย หญิง ได้ชัดเจนจากเครื่องแต่งกาย ต.ย. เช่น N.a3, N.a5 - บอกความเป็นผู้ใหญ่เด็กได้จากขนาดและส่วนสูงของรูปทรง คนในภาพได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเส้นคร่าวๆ ขีดเขียนไปทั่วกระดาษ (Scribbling Stage) - ใช้เส้นต่อเนื่องอิสระขีดเส้น รวดเร็ว จับไวทันทีแบบ Contour Drawing คือการวาดเส้นด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 3 ตา สมอง มือ สัมพันธ์กัน ต.ย. เช่น A.a4 - การควบคุมกล้ามเนื้อยังไม่ดี - แรงกดเส้น ไม่สม่ำเสมอ - วาดเส้นทับซ้อน - ผิดไม่มีการลบ - เด็กไม่ชอบจะหยุดวาดเปลี่ยนกระดาษ
<p>พื้นที่ว่าง (Space)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วาดรูปทรงตรงกลางกระดาษ - วาดรูปทรงรอบมาประกอบ - รูปทรงไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง - รูปทรงคนถูกวางเรียงในพื้นที่ว่าง - ไม่มีหลักการจัดองค์ประกอบ - ไม่สามารถระบุสถานที่ว่าเป็นที่ใด ต.ย. เช่น N.a1-N.a5 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดรูปทรงตรงกลางกระดาษ เช่นเดียวกับเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.a1-N.a3 เปรียบเทียบกับ ต.ย. เช่น A.a1-A.a3 มีความใกล้เคียงกัน - รูปทรงคนบางภาพจะมีการวาดซ้อนทับกันหลายครั้งจนเกิดมิติทับซ้อน ต.ย. เช่น A.a5 เปรียบเทียบกับ ต.ย. เช่น N.a5

<p>รายละเอียด (Details)</p>	<p>- มีการสังเกตที่ดีกว่าเด็กออทิสติก ทำให้มีการวาดรายละเอียดของรูปทรงได้ดีกว่า ต.ย. เช่น N.a1,N.a4,N.a5</p>	<p>- เด็กออทิสติกจะไม่มี การสังเกตรายละเอียดมากนัก</p> <p>- เนื่องจากเด็กจะไม่ชอบสบตาและมองโดยตรง</p> <p>- ไม่ชอบสิ่งที่มีความเคลื่อนไหว เช่น จุดดำ ดวงตาคน ทำให้เด็กต้องใช้วิธีการชำเลืองมอง เด็กออทิสติกส่วนใหญ่มีการจดจำที่ดี แต่เด็กสามารถจำมาวาดได้ ต.ย. เช่น A.a1-A.a5</p>
-----------------------------	--	--

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ผลงานของเด็กปกติมีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านการเล่าเรื่อง รูปทรงรายละเอียดที่ใกล้เคียงความจริง ในขณะที่เด็กออทิสติกนั้นให้ความสำคัญกับ ความรู้สึก ภายในจิตใจของตน มากกว่าคำนึงถึงความถูกต้องตามความเป็นจริง มีการวาดเส้น โครงสร้างคนที่ซ้ำ ๆ กัน ไม่มีบุคลิกและไม่สามารถแยกเพศได้ แต่เด็กออทิสติกมีการใช้เส้น ที่พิเศษกว่า คือ ใช้เส้น ต่อเนื่อง มีความมั่นใจ ถ่ายทอดอย่างจับพลัน จึงทำให้ผลงานเด็ก ออทิสติกมีท่าทางที่เคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่งแตกต่างจากเด็กปกติ

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปคน (ภาพที่ 3-4)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นคนที่ครอบครัว - พ่อแม่ ปู่ย่า ต.ย. เช่น N.b1, N.b3 - เริ่มวาดรูปทรง ตามนิทาน เทพนิยายที่ตนเองชอบ เขียนซ้ำหลายครั้งต.ย. เช่น N.b2,N.b4 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาจะเป็นภาพตนเอง - ภาพดูวุ่นวายมีความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง เช่นภาพ ต.ย. เช่น A.b4 ที่ เด็กแสดงอารมณ์เสียใจร้องไห้ ต.ย. เช่น A.b2 ที่พูดถึงการดั่งผมแม่ - การทำความเข้าใจ ต้องพูดคุย
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดเส้นต่อเนื่องได้ดีขึ้น ใช้เส้นแนวตั้ง แนวนอน เส้นโค้ง เส้นเฉียง - มีพัฒนาการควบคุม กล้ามเนื้อมือ สายตา ได้ดีเป็นลำดับ - วาดผิดจะมีการลบแก้ไขจนกว่าจะพอใจ ต.ย. เช่น N.b4, N.b5 	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นมีการพัฒนาขึ้นเนื่องมาจากการพัฒนากล้ามเนื้อมือที่คล่องขึ้น - การใช้สายตาดูดีขึ้น - ขาดสมาธิจดจ่อ - เส้นจะมีความต่อเนื่องแบบ Contour Drawing วาดเส้นด้วยประสาทสัมผัส ทั้ง 3 ตา สมอง มือ ต.ย. เช่น A.b1-A.b5 - ชีตขยี้เส้น ฉับพลัน
รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างเริ่มสมบูรณ์มากขึ้น - มีการพัฒนาด้านสายตาและสมองมีความสัมพันธ์กัน - สามารถควบคุมมือในการวาดดีขึ้น - มีลำตัวแขนขาเป็นปริมาตรเส้นคู่ - มีนิ้ว รองเท้า สวมเสื้อผ้าแบบง่าย ๆ - แยกเพศและวัยได้ชัดเจนมากขึ้นจากส่วนสูง ต.ย. เช่น N.b1 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างรูปทรงพัฒนามากขึ้น - แขนขา ลำตัวเริ่มมีปริมาตรเส้นคู่ - ศรีษะทรงกลม หน้าตายังไม่มีการละเอียด - เสื้อผ้าสามารถใช้แยกเพศ ต.ย. เช่น A.b2 - สัดส่วนร่างกาย แยกได้เป็น 3 ส่วนคือศรีษะ ลำตัว ขา

	<ul style="list-style-type: none"> - สัดส่วนดีขึ้นแยกได้เป็น 4 ส่วน ตามข้อพับ - มีการจัดองค์ประกอบของภาพแบบกลุ่มยื่นเรียง หน้ากระดาน ต.ย. เช่น N.b1, N.b3 - ไม่คำนึงถึงสัดส่วนความเป็นจริง บ้านสูงเท่าคน ต.ย. เช่น N.b1, N.b4 	<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดและส่วนสูงสามารถแยกกับผู้ใหญ่กับเด็กได้ รวมทั้งเพศชาย หญิง เช่นเดียวกับเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.b1 กับ ต.ย. เช่น A.b1 - ไม่มีรายละเอียดแต่เต็มสัญลักษณ์ได้แบบเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.b2 - จัดองค์ประกอบของภาพ แบบกระจาย - แสดงอารมณ์เสียใจ ดีใจได้ ต.ย. เช่น A.b4 - เด็กปกติจะไม่แสดงอารมณ์เสียใจ
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ว่างเริ่มลดน้อยลง อันเนื่องมาจากเด็กวาดรูปทรงต่างๆ มาประกอบมากขึ้น - พื้นที่ ว่างเป็นเพียงฉากหลัง ท้องฟ้า ต.ย. เช่น N.b1, N.b3, N.b4, N.b5 - รูปทรงอยู่บนเส้นระดับสายตา หรือเส้นขอบฟ้า - ภาพยังไม่มิมิติเพราะรูปทรงวางเรียงกัน - ไม่มีระยะ - ขนาดของรูปทรงมีผลให้เกิดมิติในภาพได้ ต.ย. เช่น N.b1, N.b3 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ว่างลดน้อยลงเช่นเดียวกับเด็กปกติ - วาดรูปทรงแทนที่พื้นที่ว่างจนเต็ม ต.ย. เช่น A.b1, A.b2 - ระยะความลึกเกิดจากการแบ่งพื้นที่ว่างในอากาศจากการวาดเส้นเป็นรูปทรงทับเหลื่อมซ้อนกันไปมา (Overlapping) ต.ย. เช่น A.b2 แตกต่างจาก N.b4 ของเด็กปกติที่รูปทรงมีความสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างในแบบไม่ทับซ้อนแต่มีมิติจากรูปทรงที่เคียงกัน
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดในภาพซับซ้อนมากขึ้น มีการออกแบบสัญลักษณ์แบบง่ายๆ บนลวดลาย เสื้อผ้า - เริ่มมีการจัดองค์ประกอบภาพ ต.ย. เช่น N.b1-N.b5 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดในภาพมากขึ้น - ไม่มีการใช้สัญลักษณ์แบบเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.b2 - มีการ พัฒนารายละเอียดของลำตัว แขนขาเท่านั้น ต.ย. เช่น A.b1-A.b5

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า อายุมีผลทางพัฒนาการในการวาดภาพมาก เมื่อเด็กก้าว
เข้าสู่วัย 5 ปี เด็กปกติมีการวาดเล่าเรื่องราว และรูปทรงได้ดีมากขึ้น มีรายละเอียดมากขึ้น
สัดส่วน คนเริ่มเข้าใจความเป็นจริงมากขึ้น ในขณะที่เด็กออทิสติกก็มีการพัฒนาทั้งความคิด
จินตนาการที่อยู่ในโลกของตนเอง รวมทั้งทักษะในด้านการวาดเส้น ที่รุนแรงจับไว เส้นต่อ
เนื่องที่แตกต่างจาก เด็กปกติเห็นได้ชัดคือ ภาพเด็กออทิสติกวาดจะมีการเคลื่อนไหว ไม่ยื
นนิ่งแสดงอารมณ์ของรูปทรงได้ดีกว่าเด็กปกติ

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปสัตว์ (ภาพที่ 5-6)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องที่สื่อความหมายได้ตรงกับสัตว์ที่วาด (Early Pictorial) ต.ย. เช่น N.c1-Nc5 - วาดจากความรู้สึกและจินตนาการ ต.ย. เช่น N.c4 - ไม่มีความซับซ้อนในเรื่องราว 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจากความรู้สึก และจินตนาการ เชื่อมโยงกับความจริงบางส่วน ต.ย. เช่น A.c1-A.c5 - จินตนาการสัตว์ลักษณะใหม่ ที่ไม่มีอยู่จริง ต.ย. เช่น A.c1-A.c5
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นสั้นๆ ไม่ต่อเนื่อง - การควบคุมกล้ามเนื้อยังไม่ดีเท่าที่ควร - มีแรงกดในการควบคุมน้ำหนักเส้นไม่สม่ำเสมอ ต.ย. เช่น N.c1-N.c5 - ลากเส้นคำนึงถึงความถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นลากยาวแบบต่อเนื่องไม่ยกมือ - ควบคุมกล้ามเนื้อยังไม่ดี - จับอุปกรณ์ผิดวิธี - แรงกดไม่สม่ำเสมอ ต.ย. เช่น A.c1, A.c2 - เส้นไม่แม่นยำ - ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง
รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - คำนึงถึงความเหมือนจริง ในลักษณะของสัตว์ชนิดต่างๆ ต.ย. เช่น N.c1-N.c5 - รูปแบบ แบบตัดทอน (Distortion) ในลักษณะบิดเบือนไปจากความจริง เพื่อสื่อในการรับรู้ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว - ใช้รูปทรงเรขาคณิตมาประกอบเป็นรูปทรง - สัดส่วนยังไม่สมจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่คำนึงถึงความเหมือนจริงรูปแบบตัดทอน (Distortion) ที่บิดเบือนไปจากความจริง เพื่อสื่อให้เข้าใจง่ายรวดเร็ว - สัดส่วนไม่สมจริง ผิดรูป ยืดยาว ต.ย. เช่น F4 - ใช้จินตนาการวาดสัตว์ขึ้นมาใหม่ - ไม่สามารถระบุได้ว่าสัตว์ชนิดใด ต.ย. เช่น A.c1-A.c5 - จัดองค์ประกอบวาง รูปทรงเดี่ยวและเป็นกลุ่ม ต.ย. เช่น A.c1-A.c5

	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงแสดงท่าทางยื่นนิ่งไม่เคลื่อนไหว - วาดรูปทรงเดี่ยวกระจายทั่วภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงแสดงอารมณ์ และมีการเคลื่อนไหว
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดรูปทรงจนเต็มพื้นที่ ในส่วนที่เป็นพื้น (Ground) - มีการจัดองค์ประกอบในภาพ - ใช้ความสมดุลย์โดยกระจายรูปทรง - พื้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่คำนึงถึงพื้นที่ว่าง - ไม่มีการจัดวางรูปทรงเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ว่าง - วาดรูปทรงกลางกระดาษ - ไม่สามารถระบุสถานที่ว่าเป็นที่ใดพื้นที่ไม่มีมิติ ต.ย. เช่น A.c1-A.c5
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดรายละเอียดในหน้าสัตว์ได้ใกล้เคียงความจริง ต.ย. เช่น N.c1-N.c5 - แสดงอารมณ์ ของสัตว์ ใจดี ยิ้ม ต.ย. เช่น N.c1,N.c3 - ไม่แสดงอารมณ์ตามลักษณะ สัตว์ที่เป็นจริง เช่น สัตว์ดุร้าย ต.ย. เช่น N.c1- N.c5 - มีการสร้างสัญลักษณ์แบบง่าย ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดน้อยในหน้าสัตว์ - จะให้ความสำคัญกับตา ปาก และโครงสร้างโดยรวม - ไม่สามารถสื่อสารได้ว่าคือสัตว์ประเภทใด ต.ย. เช่น A.c3, A.c5 - แสดงอารมณ์ของสัตว์ได้ โกรธ เช่น โกรธเศร้า ดีใจ ยิ้ม

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ภาพสัตว์ของเด็กปกติที่นั้นเกิดจากการสังเกตสภาพแวดล้อมที่ได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เด็กใช้ความจดจำผสมกับจินตนาการและการสอนศิลปะจากโรงเรียนและคนในครอบครัว ทำให้เด็กสามารถต่อยอดพัฒนาการจากภาพคนเป็นสัตว์ โดยการใช้พื้นฐานจากรูปทรงเรขาคณิต มาประกอบกันเป็นภาพสัตว์ที่ตัดทอนให้ง่ายเพื่อสื่อ สารถึงสัตว์ชนิดต่างๆได้ถูกต้อง ในขณะที่เด็กออทิสติกนั้น การวาดก็มีการพัฒนาอันเกิดจากการสังเกตจากภาพในหนังสือ เนื่องจากเด็กออทิสติกมีความจำที่ดี การมองภาพเพียงครั้งเดียว ก็สามารถนำมาวาดได้ แต่จะเป็นการวาดที่ผสมผสานกับจินตนาการ ที่เกิดจากความรูสึกภายใน ทำให้ภาพสัตว์ของเด็กออทิสติกนั้น ไม่ตรงกับความเป็นจริง เด็กจะจินตนาการสัตว์แปลกประหลาดขึ้นมาเอง โดยถ่ายทอดด้วยเส้นสีที่จับใจ รุนแรงรวดเร็ว รูปทรงมีความเคลื่อนไหว ใช้สีแทนความรู้สึกที่มีต่อสัตว์

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปสัตว์ (ภาพที่ 7-8)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - การวาดแสดงเป็นภาพ (Pictorial Stage) - วาดแบบเล่าเรื่องและวาดตามหัวข้อได้ถูกต้อง ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 - วาดจากความรู้สึกจินตนาการ ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 - เรื่องราวซับซ้อนมากขึ้น ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจากความรู้สึกจินตนาการและอารมณ์ที่อยู่ภายใน ต.ย. เช่น A.d1-A.d5 - เนื้อเรื่องมีความซับซ้อนมากขึ้น ต.ย. เช่น A.d5 วาดสัตว์ที่ชอบและสนใจเท่านั้น ต.ย.เช่น A.d1-A.d5 - สัตว์จะไม่สามารถระบุว่าเป็นชนิดใด
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมกล้ามเนื้อมือได้ดีขึ้น ควบคุมน้ำหนักเส้นได้ดีขึ้น วาดเส้นไม่ออกนอกเส้นร่าง - เส้นมีความต่อเนื่อง - แม่นยำ ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 - คำนึงถึงความถูกต้องผิดลบแก้ไข - นำเส้น ตั้ง เส้นนอน เส้นเฉียง นำมาประกอบกับรูปทรงเรขาคณิตเกิดเป็นสัตว์ได้ ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ได้ - แรงกดไม่สม่ำเสมอ - กดเส้นหนักมาก เบามาก - ลากยาว แบบต่อเนื่องไม่ยกมือไม่ลั้งเล - ไม่ระมัดระวัง - ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ต.ย. เช่น A.d1-A.d5 - ชอบใช้สีมาวาดเป็นเส้น - ไม่มีการเรียนกฎเกณฑ์ทางทฤษฎีใดๆ ทางศิลปะ ต.ย. เช่น A.d1-A.d5
รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงของสัตว์ที่นำมาจากความจำที่ได้จากประสบการณ์จริง - วาดสัตว์โดยการตัดทอน รายละเอียดที่ยากทิ้งไป 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงสัตว์มีความสมจริงมากขึ้น - วาดโครงสร้างและลักษณะสัตว์ได้ - ใช้จินตนาการใน การวาดสัตว์

	<ul style="list-style-type: none"> - เหลือเพียงโครงสร้างรูปทรงเรขาคณิตง่ายๆ ไม่ซับซ้อน - ภาพสัตว์เป็นประสบการณ์ใหม่ที่เด็กไม่คุ้นเคย - ใช้จินตนาการเชื่อมโยงความเป็นจริง - รูปสัตว์ ที่พอสื่อความได้ถึงสัตว์ชนิดต่างๆ - สัดส่วนไม่สมจริงยืดยาวไม่เคลือบไหว - แสดงอารมณ์ ด้านบวกน่ารัก ใจดี - ไม่คำนึงถึงนิสัยจริงที่ดุร้ายของสัตว์ - เขียนรูปทรงเป็นกลุ่มกระจาย ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกวาดเฉพาะสัตว์ที่สนใจเท่านั้น ต.ย. เช่น A.d1-A.d5 - สัดส่วนไม่สมจริง ผิดรูป ยืดยาว ตัดทอน ให้ง่ายขึ้น - สัตว์ก็จะมีหน้าตารูปร่างเหมือนกันทุกตัว - สัตว์ที่วาด จึงใกล้เคียงกับเด็กปกติ - วาดสัตว์จากความรู้สึกที่ตนคิด เป็นตัวแทนสัตว์แต่ละประเภท จะไม่สังเกตว่าสัตว์ชนิดเดียวกันมีความแตกต่างกัน - มักวาดรูปสัตว์เดี่ยว ต.ย. เช่น Ad1-Ad4 และวาดเป็นกลุ่ม ต.ย. เช่น A.d5
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - คำนึงถึงพื้นที่ว่าง โดยวาดรูปทรงจนเต็มพื้นที่ - มีการจัดวางองค์ประกอบภายในภาพให้สมดุลย์ - พื้นที่มีความสัมพันธ์กับรูปทรงสัตว์ในป่า - มิติเกิดจากรูปทรงที่วางเหลื่อมกันไม่ซ้อนทับ - มีพื้นที่ว่างรอบรูปทรง - มีการเพิ่มขนาดของรูปทรงทำให้เกิดมิติมากขึ้น ต.ย. เช่น N.d3,N.d5 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่คำนึงถึงพื้นที่ว่าง - ไม่มีการจัดวางรูปทรงเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ว่าง - วางรูปทรงกลางกระดาษ - ไม่สนใจความถูกต้อง - พื้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปทรง - มีมิติทับซ้อนที่เกิดจากการวาดเส้นที่พื้นด้านหลัง ต.ย. เช่น A.d1-A.d5 แตกต่างจาก ต.ย. เช่น N.d1-N.d5 - มีการแสดงภาพป่า ภูเขา จนเกิดมิติในภาพ
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียด ในหน้าสัตว์ครบ การสังเกตดีขึ้น ต.ย.เช่น N.d1-N.d5 - แสดงอารมณ์ของสัตว์ดีใจ ยิ้มต.ย. 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดน้อยในหน้าสัตว์ - ให้ความสำคัญกับตา ปาก และโครงสร้างโดยรวม

	เช่น N.d2,N.d5 - ไม่แสดงอารมณ์ตามลักษณะสัตว์ ดูร้าย ต.ย.เช่น N.d1	- ไม่สามารถสื่อสารได้ว่าคือ สัตว์ ประเภทใด - แสดงอารมณ์ของสัตว์ได้
--	---	--

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ภาพสัตว์ในเด็กปกติ อายุ 5 ปีนั้นมีการพัฒนาการที่มีความสมจริงมากขึ้นในด้านเนื้อหา เส้น รูปทรง พื้นที่ว่าง และรายละเอียดในภาพ ที่เห็นได้ จากการวาดภาพสัตว์ที่มีความซับซ้อนใน การวาดรายละเอียดของรูปทรง ที่เป็นแบบใหม่ มีการสร้างพื้นที่ว่างที่มีความสัมพันธ์กับรูปทรงมากขึ้น ในขณะที่เด็กออทิสติกนั้น มีการพัฒนาการวาดมากขึ้น คือรูปทรงเริ่มเข้าใกล้ความจริงจากแบบที่เด็กเคยเห็นมา แต่มีการใส่อารมณ์ความรู้สึกให้กับสัตว์โดยการใช้สีรวมถึงการ สร้างพื้นที่ว่างด้านหลังรูปทรงให้มีความหมาย แต่ไม่สัมพันธ์กับความเป็น จริงของสัตว์ เพราะเด็กมักเชื่อมโยงเรื่องราวที่ไม่เกี่ยวข้องกัน เข้าด้วยกันเป็นการวาดที่อยู่ในจินตนาการให้สัตว์มากกว่าให้สัตว์อยู่ในป่า

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปต้นไม้ (ภาพที่ 9-10)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องเป็นภาพที่สื่อความหมาย (Early Pictorial) ที่ได้ประสบการณ์มาจากการเห็นต้นไม้จริง ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 - วาดจากความรู้สึกและจินตนาการ เกิดรูปทรง ต้นไม้แบบง่าย ๆ ไม่เหมือนจริงมากนัก - ไม่มีความซับซ้อนในเรื่องราว ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจากความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อม - เด็กวาดต้นไม้เคยสัมผัสจดจำ และนำมาถ่ายทอดในแบบที่ตนเองรู้จักเด็กแต่ละคนอาจมองเห็นต้นไม้ในมุมมองที่แตกต่างกันไป ต.ย. เช่น A.e1 มีมุมมองแบบเจาะเข้าไปในรายละเอียดเล็กๆ ซึ่งเด็กปกติจะมองข้ามไม่ให้ความสำคัญ
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นต่อเนื่อง - ลากเส้นโครงสร้างโดยใช้เส้นตั้ง เส้นโค้ง เส้นซิกแซก เส้นตรง เส้นนอน - ควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ได้ - มีแรงกดในการวาดไม่สม่ำเสมอ - ควบคุมน้ำหนักเส้นไม่ได้ - วาดเส้นตามบนเส้นร่างได้ดี ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นลากยาวแบบต่อเนื่องไม่ยกมือ - ควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ดี - ชิดเส้นรุนแรง - น้ำหนักเส้นไม่สม่ำเสมอ กดหนัก - ไม่ระมัดระวังในการวาดเส้น - เส้นมีพลังการเคลื่อนไหว (Expression Drawing) ต.ย. เช่น A.e1, A.e5 - ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง - วาดผิดจะไม่ลบแก้ไข
รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงต้นไม้ จัดเป็นรูปทรงพื้นฐานที่เด็กวาดออกมา ในลักษณะการใช้รูปทรงเรขาคณิต ประกอบเข้ากับเส้นขนานแนวตั้ง - ถ่ายทอดสิ่งที่เด็กเห็นจดจำ ต้นไม้ใน 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงต้นไม้ไม่มีรายละเอียด - เป็นเพียงเส้นรอบนอกโครงสร้างต้นไม้เท่านั้น - ผิดรูป ยืดยาว - ไม่นิ่งถึงความเหมือนจริง

	<p>ธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยังไม่มีการสังเกตรายละเอียดโครงสร้างที่ถูกต้อง - ต้นไม้จะไม่มีกิ่งก้าน - ไม่มีรายละเอียด - ไม่วาดใบแต่จะเลือกวาดเส้นรอบนอกรูปทรงต้นไม้ ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้นไม้มีลักษณะซ้ำๆ กันทุกต้น - ยึดติดว่าต้นไม้ต้องมี ลักษณะแบบนี้ - ขนาดความสูงต้นไม้เท่ากัน - วาดตามคำบอกเล่าไม่ได้ - ไม่สามารถสร้างภาพในสมองก่อนได้ - วาดต้นไม้เป็นกลุ่มเรียงแถวใกล้เคียงเด็กปกติ ต.ย. A.e1-A.e5
<p>พื้นที่ว่าง (Space)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงต้นไม้เป็นรูปทรงที่แสดงบนพื้นดิน (Ground) - ที่ว่างที่เป็นฉากหลัง ท้องฟ้าก้อนเมฆ พระอาทิตย์ ต.ย. เช่น N.e1, N.e2, N.e3, N.e5 - รูปทรงเรียงกันอยู่บนเส้นระดับสายตา หรือเส้นขอบฟ้า ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่คำนึงถึงพื้นที่ว่าง - ไม่มีการจัดวางรูปทรงเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ว่าง - วางรูปทรงกลางกระดาษ และขยายออกด้านข้าง เพียงต้องการวาดให้เต็ม ต.ย. เช่น A.e2, A.e5 - มีมิติที่เกิดจากการเขียนต้นไม้ซ้ำๆ บนเส้นระดับสายตา ต.ย. เช่น A.e2, A.e5
<p>รายละเอียด (Details)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดและการสังเกตที่ดีขึ้น - เริ่มมีการออกแบบ - โดยการลดตัดทอนรายละเอียดที่ยากให้ง่าย - เป็นสัญลักษณ์ให้รู้ว่าเป็นอะไร ต.ย. เช่น N.e1-N.e5 ใกล้เคียง ต.ย. เช่น N.e3, N.e4 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดในโครงสร้างน้อย - ให้ความสำคัญกับโครงสร้างโดยรวม - ต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ - เลือกเจาะในรายละเอียดเล็กๆ ที่เด็กปกติมองข้ามนำมาขยาย ต.ย. เช่น A.e1

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ภาพต้นไม้ของเด็กปกติ นั้น มีการสังเกตโครงสร้างและรายละเอียดของต้นไม้ได้ใกล้เคียงความจริง สามารถเขียนให้เห็นความแตกต่างของต้นไม้หลายชนิด จะเห็นได้จากรูปทรงของลำต้นและใบที่มีความแตกต่างกัน รายละเอียดยังเป็นการวาดตัดทอนให้เป็นเพียงรูปทรงง่ายๆ กิ่งก้านยังไม่ให้เห็นมากนัก มีการจัดองค์ประกอบในภาพโดยวางรูปทรงต้นไม้เรียงกัน ลงบนเส้นระดับก่อนเสมอ (Based Line) แต่ในเด็กออทิสติกนั้น การวาดต้นไม้ อาจไม่จำเป็นต้องวางบนเส้นระดับเสมอไป เด็กมีอิสระทางความคิดที่เป็นตัวเอง ไม่มีการสอน หรือเรียนรู้ทฤษฎีทางศิลปะใดๆ ผลงานจึงออกมาจากความจำ และความ รู้สึกภายในที่เด็กมีต่อสิ่งเร้า เด็กจึงใช้ความคิดและจินตนาการได้อย่างไม่มีกฎระเบียบ แต่บางครั้งเด็กออทิสติกเองมักชอบเลียนแบบภาพที่เห็น เช่น อาจเคยเห็นภาพป่ามีต้นไม้เด็กจะวาดต้นไม้ซ้ำๆ กันเรียงกันหรือซ้อนกัน ทำให้ภาพเกิดมิติจากการทับซ้อนได้อย่างน่าสนใจ

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปต้นไม้ (ภาพที่ 11-12)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องเป็นภาพแบบง่ายๆ ที่สื่อความหมาย (Early Pictorial) ที่ได้ประสบการณ์ มาจากต้นไม้ ต.ย. เช่น N.f1-N.f5 - วาดจากความรู้สึก และจินตนาการจากสิ่งที่พบ - สร้างภาพในใจก่อนวาด - มีการวางเนื้อเรื่องที่จะวาดลักษณะตรงไปตรงมา 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจากความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติที่เคยพบ - จับอารมณ์ของต้นไม้จากสี - เนื้อเรื่องของมักจะมีความคิดแอบแฝงหรือซ่อนเร้นบางสิ่งไว้ในภาพ - ต้องใช้การพูดคุย จึงจะรู้ว่าเด็กคิดอะไร เด็กปกติมักวาดจากสิ่งที่จดจำแบบตรงไปตรงมาต่างจากเด็กออทิสติก
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมกล้ามเนื้อมือได้ดีขึ้น - มีแรงกดในการวาดสม่ำเสมอ - ควบคุมน้ำหนักเส้นได้ดีขึ้น แม่นยำ ต.ย. เช่น N.f1-N.f5 - รู้จักการวางแผนและคิดภาพในใจก่อนลงมือ - วาดคำนึงถึงความถูกต้อง - สามารถวาดเส้นในลักษณะต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมกล้ามเนื้อมือดีขึ้น - สามารถควบคุมเส้นให้เกิดเป็นรูปทรงได้ดีขึ้น - แม่นยำมากขึ้น - น้ำหนักเส้นดีขึ้น - วาดเส้นช้าลงยังคิด - ไม่มีการใช้เส้นหลายประเภทเช่นเส้นซิกแซกเส้น ทะแยง จะมีเพียงเส้นตั้งเส้นนอน เส้นโค้ง เส้นหยัก ต.ย. เช่น A.f1-A.f5 แตกต่างจาก ต.ย. เช่น A.f1-A.f5 ที่มีการใช้เส้นหลายชนิดมากกว่า - มักวาดภาพเติมๆ ซ้ำๆ เนื่องจากที่มีภาวะหมกมุ่น เช่น ถ้าจะวาดต้นไม้ก็จะวาดแต่ต้นไม้แบบเดิม ต.ย. เช่น A.f1, A.f2, A.f3

รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงต้นไม้ ใช้รูปทรงเรขาคณิต - ลดตัดทอนให้ง่าย ต.ย. เช่น N.f1-N.f5 - สังเกตรายละเอียด (Visual Type) - โครงสร้างของต้นไม้ถูกต้องมากขึ้น - ใบไม้ในลักษณะต่างๆ เริ่มมีกิ่งก้าน - มีรายละเอียดสมจริงมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงต้นไม้จะเน้นให้เห็นลำต้นและรูปทรงส่วนใหญ่ - ใบไม้มีรายละเอียด เป็นเพียงเส้นรอบนอกโครงสร้างต้นไม้ - ลักษณะซ้ำๆ กันทุกต้น - เป็นสัญลักษณ์สากลที่เด็กวาด ทั้งเด็กปกติและเด็กออทิสติก ต.ย. เช่น N.f2 ใกล้เคียงกับ ต.ย. เช่น A.f2 ความสูงรูปทรงหลายระดับมากขึ้น
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพจะถูกแบ่งด้วยเส้นระดับก่อนเสมอ (Based Line) ใช้ในการจัดวางองค์ประกอบ ของพื้นดินและท้องฟ้า - จัดวางรูปทรงเป็นจังหวะ มีระยะหน้า ระยะกลาง ระยะหลัง - พื้นที่ว่างมีความสัมพันธ์กันเกิดมิติมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพจะถูกจัดวางรูปทรงอย่างอิสระ - ไม่คำนึงถึงการวางเส้นระดับ (Based Line) เหมือนเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.f1 เปรียบเทียบความแตกต่างกับเด็กออทิสติก ต.ย. เช่น A.f1, A.f3 - วาดรูปทรงกระจาย - ไม่เป็นระเบียบ สามารถทำให้เกิดมิติและระยะในภาพได้ ลดความอึดอัด ความซ้ำ
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - การวาดรายละเอียดมีพัฒนาการขึ้น - ดังจะเห็นได้จาก ต.ย. เช่น N.f1, N.f2, N.f5 ใกล้ เคียง ความเป็น จริงมากขึ้น - สนใจวาดรูปทรงใหม่ เข้าไปประกอบในภาพ ต.ย. เช่น N.f1, N.f4 	<ul style="list-style-type: none"> - รายละเอียดในภาพดีขึ้น - การสังเกตสภาพแวดล้อมดีขึ้น - รูปทรงสมบูรณ์มากขึ้น ต.ย. เช่น A.f1, A.f2 - ไม่เพิ่มรายละเอียดสิ่งอื่นในภาพ - วาดเฉพาะที่สนใจเท่านั้น

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ภาพวาดต้นไม้ของเด็กปกติ อายุ 5 ปี นั้น มีพัฒนาการมากขึ้นอันเนื่องมาจากประสบการณ์ และพัฒนาการที่มากขึ้นมีผลให้การสังเกตดีขึ้น ทั้งการวาดรูปทรง รายละเอียด การใช้พื้นที่ว่าง การจัดองค์ประกอบภาพ เริ่มมีความลงตัวมากขึ้นดังจะเห็นได้จาก ภาพต้นไม้ที่มีลักษณะแตกต่างกันตามชนิดของต้นไม้ มีการสร้างพื้นที่ได้สัมพันธ์กับเรื่อง เช่น ต้นไม้ บนภูเขา ในป่า ในขณะที่เด็กออทิสติกนั้น ก็มีพัฒนาการในการวาดหลายด้านคือ เส้นที่ซ้ำลง มีการคิดถึงเรื่อง และเนื้อหาที่วาดมากขึ้น ใช้จินตนาการผนวกกับประสบการณ์ที่มีมากขึ้น ทำให้ภาพนั้นเริ่มเข้าใจลึกความจริงมากขึ้น แต่ยังไม่สามารถวาดต้นไม้ที่มีความแตกต่างได้แบบเด็กปกติ ต้นไม้เป็นเพียงสัญลักษณ์ ที่เด็กวาดคิดขึ้นแทนต้นไม้ทุกต้น

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก (ภาพที่ 13-14)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่อง จากสิ่งที่ตนใกล้ชิด - บ้านถือเป็นส่วนสำคัญเพราะเป็นสัญลักษณ์ของ ครอบครัว เด็กจะรู้ว่าในบ้านมี พ่อ แม่ พี่น้อง และตนเอง บ้านจึงถูกหยิบยกมาใช้เป็นรูป ทรงหลักต่อจากการวาดคน - วาดจากจินตนาการคิดฝันในสิ่งที่เด็กชอบ เช่น อยากรู้บ้านหลังใหญ่ เด็กบางคน อยากรู้อยู่ตึกสูงบางคนอยากรู้บ้านบนดิน ล้วนแต่เป็นเรื่องราวในจินตนาการที่ฝังลึกในใจ ต.ย. เช่น N.g1-N.g5 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องแทรกจินตนาการเข้าไป - วาดบ้านของตนเองในแบบง่ายสร้างสัญลักษณ์ เมื่อเด็กนึกถึงบ้าน เด็กออทิสติกหลายคนไม่สนใจบ้านหรือที่อยู่ของตนเอง เพราะเด็กมักขัง ตนเองอยู่ในโลกส่วนตัว ปิดกั้นเรื่องราวหรือสิ่งอื่นออกไป ทำให้ภาพบ้านที่วาดเป็นเพียง วัตถุ ต.ย. เช่น A.g2 ต่างจากบ้านของเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.g2-N.g4 ที่บ้านหมายถึง ครอบครัว เด็กออทิสติกมองบ้านต่างออกไปอาจมองเป็นเพียงวัตถุ
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นมีความต่อเนื่อง และเที่ยงตรงมากขึ้น - สามารถต่อเส้นให้เกิดเป็นรูปทรง - วาดรูปทรงของวัตถุที่มีปริมาตรได้ - ไม่มีมิติมากนัก 	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นมีความต่อเนื่อง - ขาดแรงกด - ขีดเส้นแบบอิสระ - เส้นมีความวุ่นวายซ้อนทับกัน - ไม่เป็นระเบียบ - ใช้เส้นแนวตั้ง แนวนอน เส้นเฉียงเส้นโค้ง เช่นเดียวกับเด็กปกติ

<p>รูปทรง (Shape and Form)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงบ้านเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ - มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต - สร้างปริมาตรด้วยเส้นคู่ขนาน - มีความสมดุลย์แบบสองข้างไม่เท่ากัน 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงบ้านเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ - มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต - ไม่มีปริมาตรเป็นเพียงโครงสร้างของรูปทรงเรขาคณิตมาประกอบกัน - ไม่มีรายละเอียด - รูปทรงสื่อถึงบ้านได้ - มีความสมดุลย์แบบสองข้างไม่เท่ากัน
<p>พื้นที่ว่าง (Space)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านจะถูกวางบนเส้นระดับ (Based Line) - วางรูปทรงเรียงกัน - ออกแบบรูปทรงสัมพันธ์ กับพื้นที่ว่าง - สร้างความสมดุลย์แบบสองด้านไม่เท่ากันเมื่ออยู่ร่วมกันเกิดเอกภาพ ต.ย. เช่น N.g2 - ก้อนเมฆ และพระอาทิตย์ ช่วยทำให้ท้องฟ้าเชื่อมต่อกับตัวอาคารแบบไม่แยก ขาดออกจากกัน ต.ย. เช่น N.g2-N.g5 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพจะไม่มีกรแบ่งด้วยเส้นระดับ (Based Line) - วาดรูปทรงลงไปตรงกลางพื้นที่ว่าง และค่อยขยายเรื่องราวออกไปด้านข้าง ต.ย. เช่น A.g1-A.g5 - รูปทรงบ้านเป็นตัวกำหนดขอบ เขต ให้พื้นที่ว่าง ต.ย. เช่น A.g2 - ไม่มีการวาดพระอาทิตย์หรือก้อนเมฆ ในภาพ ทำให้พื้นที่ ว่างด้านหลัง ไม่มีเรื่องราวขาดการเชื่อมต่อกัน ระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง ต.ย. เช่น A.g1-5
<p>รายละเอียด (Details)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการออกแบบลวดลาย การใช้รูปทรงเรขาคณิตแบบง่าย ๆ นำมาประกอบกัน ใช้ตกแต่ง รูปทรงให้ดูมีรายละเอียด และน่าสนใจมากขึ้น ต.ย. เช่น N.g2, N.g4 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการออกแบบ รายละเอียดในรูปทรง แบบเด็กปกติ ต.ย. เช่น A.g1, A.g2 เปรียบเทียบ กับ ต.ย. เช่น N.g2, N.g3, N.g4 จะเห็นได้ว่าเป็นที่วาด เป็นเพียงวาดโครงสร้างเป็น สัญลักษณ์ แทนบ้านในความคิด

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า บ้านของเด็กปกตินั้นมีการสร้างรูปทรงที่ยังคงอยู่บนพื้นฐาน
ของรูปทรงเรขาคณิต เด็กสามารถแสดงความรู้สึก และจินตนาการถึง บ้านได้อย่างน่าสนใจ
มีการใส่รายละเอียดที่มีเรื่องราวสื่อถึงสภาพแวดล้อม ที่เห็นถึงความแตกต่างของตัวบ้านอาคาร
สูงได้อย่างใกล้เคียงความจริง ในขณะที่เด็กออทิสติก มุ่งเน้นการวาดบ้านที่เป็นการสร้าง
สัญลักษณ์ บ้าน ที่ไม่แสดงถึงสภาพแวดล้อมใดๆ เป็นบ้านที่ตั้งบนพื้นที่ว่างในจินตนาการ ที่
เต็มไปด้วยส่วนประกอบที่ขาดการรวมตัวกัน แบ่งแยกผลงานมีเส้นแสดงความเคลื่อนไหว

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก (ภาพที่ 15-16)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องตนเอง - เหตุการณ์บางช่วงในชีวิตที่ประทับใจ เช่น ปราสาทเจ้าหญิง เทพในนิยาย หรือจากสิ่งที่ใกล้ชิด - บ้านถือเป็นส่วนสำคัญเพราะเป็นสัญลักษณ์ของครอบครัว บ้านจึงถูกหยิบยกมาใช้เป็นรูปทรงหลักในหัวข้อครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องที่เด็กสับสน - การเชื่อมโยงกันของเรื่องสองเรื่องที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลยนำมารวมไว้ด้วยกัน - แทรกจินตนาการเข้าไป เด็กออทิสติกมักวาดบ้านของตนเอง ในแง่มุมที่เป็นเพียงสัญลักษณ์บ้านในแง่วัตถุ ไม่มีคน สัตว์ ต.ย. เช่น A.h1-A.h4
เส้น (Line)	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นที่ใช้วาดบ้านนั้นประกอบไปด้วยเส้นตรง แนวตั้ง แนวนอน เส้นเฉียง เส้นโค้ง - เส้นมีความต่อเนื่องมาก - เส้นสม่ำเสมอ - ควบคุมการตัดเส้นตามได้แม่นยำขึ้น - สามารถต่อเส้นให้เกิดเป็นรูปทรงที่มีลักษณะต่างๆ ได้ ต.ย. เช่น N.h1-N.h5 	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นมีความต่อเนื่อง - มีแรงกดมากขึ้น - ชิดเส้นแบบอิสระ - ชิดขยี้เขียนซ้อนทับ - เส้นรุนแรงจับปล้น แสดงพลังอารมณ์ (Expression Drawing) - ใช้ประสบการณ์ทางอารมณ์ แทนความเป็นจริงทางวัตถุ - บิดเบือนความเป็นจริงเพื่อที่จะแสดงผลที่มีต่ออารมณ์ และเป็นศิลปะอัตวิสัย (subjective art form)
รูปทรง (Shape and Form)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้รูปทรงเรขาคณิตประกอบกันเป็นบ้าน - มีการออกแบบทั้งโครงสร้าง - รายละเอียด เกิดจากจินตนาการ ที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปทรงบ้านมีปริมาตรมากขึ้นจากการวาดเส้นแนวตั้งคู่ขนาน ร่วมกับโครงสร้างของรูป ทรงเรขาคณิตมาประกอบกันเป็นบ้าน

	<p>ผสมผสานกับความเป็นจริงของบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำมาดัดแปลงให้เป็นรูป ทรงที่ง่าย ก่อนการวาด - การสร้างปริมาตรด้วยเส้นคู่ขนาน - มีความสมดุลย์แบบสองข้างไม่เท่ากัน ต.ย. เช่น N.h1-N.h5 - ขนาดสัดส่วนระหว่างบ้านกับคนมีความสูงเท่ากัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรายละเอียดของประตูหน้าต่าง ต.ย. เช่น P1-P5 โกล้เคียงเด็กปกติ ต.ย. เช่น N.h1-N.h5 - ขาดความประณีต - จัดองค์ประกอบภาพแบบ ความสมดุลย์ สองข้างไม่เท่ากัน - ใช้รูปทรงแบบเปิด - มีรูปทรงซ้อนทับกัน
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ว่างมีความสัมพันธ์กับรูปทรง - วาดคนก่อนจึงจะวาดบ้านจึงนับเป็นระยะที่ 2 ของภาพ - ภาพเริ่มมีระยะ ต.ย. เช่น N.h2 - มิติเกิดจากการจัดวางรูปทรงแบบ มีระยะหน้า ระยะกลาง ระยะหลัง - มีเส้นคู่ขนานสายตาให้ดูมีระยะลึก ต.ย. เช่น N.h2 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพจะไม่มีกรแบ่งด้วยเส้นระดับ (Based Line) - วาดรูปทรงลง ไปตรงกลางพื้นที่ว่าง และค่อยขยายเรื่องราวออกไปด้านข้าง ต.ย. เช่น A.h1, A.h2, A.h4 รูปทรงบ้านเป็นตัวกำหนดขอบเขต ให้พื้นที่ว่าง ต.ย. เช่น A.h1-A.h4 - ภาพมีระยะเกิดจากการเหลื่อมซ้อนทับกันของเส้นและรูปทรง
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - รายละเอียดในภาพมีการพัฒนามาขึ้น จะเห็นได้จาก - มีการออกแบบลวดลายโดยใช้ รูปทรงเรขาคณิตนำมาประกอบกันเป็นสัญลักษณ์ ใช้ตกแต่งรูปทรงให้ดูมีรายละเอียด และน่าสนใจมากขึ้น ต.ย. เช่น N.h1 	<ul style="list-style-type: none"> - รายละเอียดในภาพเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากประตูหน้าต่าง รั้วบ้าน นกบนฟ้า ต.ย. เช่น A.h4 - ไม่มีการออกแบบลวดลายเพื่อใช้ในการตกแต่งรูปทรง - ภาพจะเป็นเพียงโครงสร้างของอาคาร

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า ภาพบ้านของเด็กปกติอายุ 5 ปีนั้น มีการพัฒนาขึ้นจากรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ เริ่มมีการเพิ่มเติมรายละเอียดส่วนประกอบตกแต่งตัวอาคาร มีการวางตำแหน่งรูปทรงบนพื้นที่ว่าง จนทำให้ภาพเกิดมิติจากการเหลื่อมล้ำกันของรูปทรง ภาพที่เด็กวาดส่วนใหญ่จะเป็นความรู้สึกในด้านบวก มีความสุข รอยยิ้ม เริ่มมีการสร้างปริมาตรของรูปทรงบ้าน โดยการเพิ่มเส้นตั้งเส้นที่สามเกิดเป็นปริมาตรของตัวบ้าน ในขณะที่เด็กออทิสติกนั้นยังคงเป็นการใช้จินตนาการร่วมกับความจำและมักแสดงความรู้สึกร่วมด้วย เช่น ไม่ชอบไปโรงพยาบาล เด็กจะขีดขยี้เส้นรุนแรงให้เห็นความโกรธ ไม่ชอบ รวมถึงเลือกใช้สีมาวาดแสดงอารมณ์ด้วย เด็กต้องการบอกเล่าถึงสิ่งที่พบมา เช่น สามารถบอกได้ว่าวาดโรงพยาบาล โรงเรียนบ้าน ภาพเริ่มสื่อความหมายมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา สัดส่วนคนกับบ้านไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 4 ปี หัวข้อ สี (รูปคน)
(ภาพที่ 17-18)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	- วาดแบบเล่าเรื่อง (Literal Quality) - วาดตามความรู้สึก (Expressive Quality) และจินตนาการ ผสมกับความเป็นจริง - วาดคนในครอบครัว	- เรื่องราวส่วนมากจะเป็นการวาดภาพตนเองกับพ่อ แม่ หรือคนใกล้ชิด - สร้างเรื่องราว จากความรู้สึกที่ตนเองมีต่อสิ่งเร้าที่ได้พบจากสภาพแวดล้อม
เส้น (Line)	- เส้นคร่าว ๆ (Scribbling Stage) - เส้นรอบนอก (Outline) - ใช้เส้นหลายแบบรวมกัน	- เส้นคร่าว ๆ (Scribbling Stage) - เส้นรอบนอก (Outline) - เส้นต่อเนื่องฉับพลัน
รูปทรง (Shape and Form)	- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ - มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่ แสดงพื้นที่ขอบเขต โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. รูปร่างเรขาคณิต เช่น บ้านยังไม่มีรายละเอียดและโครงสร้างที่ซับซ้อน 2. รูปร่างอิสระ เป็นรูปร่างที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน เช่น คน ต้นไม้ สัตว์ รูปคนจะถูกแบ่งสัดส่วนออกเป็น 3 ส่วน คือศรีษะ ลำตัว และช่วงขา รูปแบบตัดทอน (Distortion) บิดเบือนไปจากความจริงเพื่อให้เข้าใจง่าย ต.ย. เช่น N.i1-N.i5	- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ - มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต - ให้ความสำคัญกับความคิดมากกว่าความเหมือนจริง - รูปทรงตัดทอน (Distortion) ในลักษณะบิดเบือนไปจากความจริง ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว เช่นเดียวกับเด็กปกติ - รูปทรงยังเป็นแบบเปิด - มีท่าทางไม่สมสัดส่วน - ลำตัวบางคนจะขีดเป็นเส้นก้างปลา เพราะไม่เห็นความสำคัญ ต.ย. เช่น A.i3

<p>สี (colour)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ประสบการณ์ผสมกับจินตนาการในการเลือกสี ต.ย. เช่น N.i1-N.i5 - สีที่ใช้เป็นกลุ่มของสีแท้หรือแม่สีวัตถุธาตุ (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน - ใช้สีอ่อนจาง (Tint) สีแท้ที่ผสม ขาว - ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ที่ผสมดำให้ค่าสีหม่นลง - เลือกใช้สีโทนร้อน และโทน เย็นในปริมาณที่เท่ากัน - ใช้สีโทนร้อนในปริมาณ 50% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 50% - เลือกใช้สีสดใส ระบายเคียงกันจะไม่ใช้สีหม่น ที่ลดค่าความสดจัดลง เช่น สีเทา สีน้ำตาลดำ สีเขียวขี้ม้า สีม่วงดำ - ใช้สีคู่ตรงข้าม เช่น ระบายสีไปไม่สีเขียว และแอปเปิ้ลสีแดงบนต้นค่าสีตัดกันแต่กลับช่วยเพิ่มความสดให้สีเขียวสดมากขึ้นแดงจัดขึ้น - สีตรงข้ามกันเมื่ออยู่เคียงกันมันจะ ขับแน่นกัน ให้มีชีวิตชีวาสูงสุด ต.ย. เช่น N.i3, N.i4 - ใช้สีโทนร้อนโทนเย็นตัดกัน เช่น เขียวกับส้ม ต.ย. เช่น N.i3 เลือกกับกระโปรงทางเดินกับ สนามหญ้าเมื่อสีเคียงกันจะเกิดการปรับให้สีแต่ละสีกลายเป็นสีคู่ประกอบซึ่งจะทำให้เกิดความขับแน่น แม้ไม่ใช้สีตรงข้ามก็ตามแต่สีจะส่งอิทธิพลต่อกันทำให้นั้นลดค่าสีแท้ของตัวเอง - ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น เช่น สีผิวคน สีผม ต.ย. เช่น N.i1 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้จินตนาการและอารมณ์ในการเลือกสี ต.ย. เช่น A.i1-A.i5 - สีที่ใช้เป็นกลุ่มของสีแท้ หรือ แม่สีวัตถุธาตุ (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน - ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ที่ผสมดำให้ค่าสีหม่นลง เช่น สีดำ - เลือกใช้สีโทนร้อนและโทนเย็นในปริมาณที่ต่างกัน - ใช้สีโทนร้อนในปริมาณ 70% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 30% - ใช้สีคู่ตรงข้ามระบายหน้าสีแดง ตัวเสื้อสีเขียว ที่มีค่าสีตัดกัน รุนแรง แต่กลับช่วยเพิ่มความสดให้สีเขียวสดมากขึ้น แดงจัดขึ้น - สีตรงข้าม กันเมื่ออยู่เคียง กันจะแน่นกันให้มีชีวิตชีวาสูงสุด ต.ย. เช่น A.i1, A.i4, A.i5 - ใช้สีโทนร้อน โทนเย็นตัดกัน เช่น เขียว กับส้ม ต.ย. เช่น A.i1, A.i2, A.i4, A.i5 - เมื่อสีเคียงกันจะปรับให้สีแต่ละสีกลายเป็นสีคู่ประกอบ ซึ่งจะทำให้เกิดความขับแน่น แม้ไม่ใช้สีตรงข้ามก็ตามแต่สีจะส่งอิทธิพลต่อกัน ทำให้นั้นลดค่าสีแท้ของตัวเอง ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริงบางส่วน เช่น สีผิวคน สีผมส่วนมากเด็กอกอติสติจะจับอารมณ์ที่แฝงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ร้องไห้ โกรธ เด็กจะใช้สีแทนความรู้สึกถึงบุคคลนั้น เช่น ภาพแม่ใจดีมีหัวสีฟ้า ต.ย. เช่น A.i1 ซึ่งสีฟ้ามี
--------------------	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สีตามจินตนาการในส่วนของเสื้อผ้า บางครั้งอาจมีบางส่วนของร่างกายด้วย เช่น N.i1, N.i2, N.i3, N.i5 	<p>จิตวิทยาของสีหมายถึง ถึงความอ่อนโยน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพความโกรธ เด็กจะแทนค่านูคคล ด้วยหน้าสีแดง ต.ย. เช่น A.i5 ซึ่งสีแดงมีความหมายทางจิตวิทยาของสีคือ อันตราย สงคราม อำนาจ
พื้นที่ว่าง (Space)	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ที่ว่าง 2 แบบ คือ ที่ว่างของรูปหรือเนื้อหาเรียกว่าที่ว่างบวกและที่ว่างที่อยู่รอบ ๆ หรือส่วนที่เป็นพื้น (Ground) เรียกว่าที่ว่างลบ หรือที่ว่างที่อยู่เฉย - ใช้บริเวณว่างปิดเปิด (Close Space and Open Space) บริเวณว่างที่มีเส้นรอบนอกบรรจบกัน ทำให้รูปทรงที่วาดเป็นหน่วยเฉพาะ แยกจากบริเวณว่างด้านหลังโดยสิ้นเชิง - ภาพมีระยะเกิดจากการ เหลื่อมซ้อนกันของรูปทรงรวมถึงบรรยากาศ สีกับบริเวณว่าง เส้นนำสายตา ต.ย. เช่น N.i3 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ที่ว่าง 2 แบบ คือ ที่ว่างของรูปหรือ เนื้อหาเรียกว่าที่ว่างบวกและที่ว่างที่อยู่รอบ ๆ หรือส่วนที่เป็นพื้น (Ground) เรียกว่าที่ว่างลบหรือที่ว่างที่อยู่เฉย - ใช้บริเวณว่างแบบเปิด มีเส้นรอบนอก รูป - ทรงไม่บรรจบกันกระจายกระจายไปทั่วพื้นหลัง - ทำให้มีพลังความ เคลื่อนไหว แบบสบายไม่ตึงเครียด - ภาพมีระยะ เกิดจากการเหลื่อมซ้อนกันของรูปทรง รวมถึงบรรยากาศสีกับบริเวณว่าง ต.ย. เช่น A.i1-A.i5
รายละเอียด (Details)	<ul style="list-style-type: none"> - มีการออกแบบ ทั้งเสื้อผ้า ทรงผม ลวดลายประดับ ดอกไม้ ทำให้ภาพดูมีชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการออกแบบ ทั้งเสื้อผ้า ทรงผม ลวดลายประดับ ดอกไม้ ทำให้ภาพดูขาดชีวิต

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า การระบายสีของเด็กปกติ นั้น เด็กจะเลือกใช้สีเป็น 2 ลักษณะ คือใช้สีตามความเป็นจริง กับใช้สีจากจินตนาการที่รู้สึกต่อสิ่งต่างๆ ที่วาด เด็กมักใช้สีแท้ แม่สี รวมถึงสีขั้นที่ 2 และใช้สีตัดกัน หรือสีคู่ตรงข้าม เด็กมักเลือกใช้สีที่มีความสดใส ไม่ใช้สีโทนมืด หรือสีเบรคที่ถูกลดค่าความสดจัดของสีลง ไม่คำนึงถึงการรวมตัวกัน หรือเปอร์เซ็นต์ของสีใน โทนร้อน โทนเย็น ใช้สีตามใจชอบ มักมีสีพิเศษที่เด็กชื่นชอบ เช่นเด็กผู้หญิงจะชอบสีชมพู เด็กผู้ชายจะชอบสีฟ้า ในขณะที่ เด็กออทิสติกนั้น มีความอิสระทางความคิดมาก ในการเลือกใช้สี เด็กจะเลือกใช้สีแทนค่าอารมณ์ของบุคคลในภาพ เช่นครูดุ หน้าสีแดง แม่ติใจผสมสีฟ้า ซึ่งทางจิตวิทยา การใช้สีนั้น สีฟ้าให้ความรู้สึกถึงความอ่อนโยน สีแดงแทนพลัง อันตราย สงคราม อำนาจ เด็กจะไม่คำนึงถึงความเป็นจริงแต่จะแสดงออกถึงความรู้สึกต่อรูปทรงคนรวม ถึงมีการระบายสีที่แตกต่างจากเด็กปกติคือ จะระบายสีเป็นวงกลม ในขณะที่เด็กปกติ จะระบายสีในทิศทางเดียวกัน อย่างเป็นระเบียบมีขั้นตอน มีการวางแผนในการทำงาน แต่เด็กออทิสติกนั้นจะเป็นการวาดที่รวดเร็ว ไม่มีการวางแผน สำแดงพลังอารมณ์อย่างฉับพลัน (Expression Painting) เด็กจะใช้ประสบการณ์ทางอารมณ์ แทนความเป็นจริงทางวัตถุ จะบิดเบือนความเป็นจริงเพื่อที่จะแสดงผลที่มีต่ออารมณ์ และเป็นศิลปะอัตวิสัย

ตารางแสดงการเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกอายุ 5 ปี หัวข้อ สี (รูปคน)
(ภาพที่ 19-20)

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
เนื้อเรื่อง (Story)	- วาดแบบเล่าเรื่อง (Literal Quality) - วาดตามความรู้สึก (Expressive Quality) และจินตนาการ ผสมกับความเป็นจริง - วาดตนเองและคนในครอบครัว หรือ เจ้าหญิง เจ้าชาย	- เรื่องราวส่วนมากจะเป็นการวาดภาพตนเอง กับ พ่อ แม่ หรือคนใกล้ชิด - สร้างเรื่องราวจากความรู้สึกที่ตนเองมีต่อสิ่งเร้าที่ได้พบจากสภาพแวดล้อม
เส้น (Line)	- เส้นคร่าว ๆ (Scribbling Stage) หรือ เส้นร่างเส้นตาม - เส้นรอบนอก (Outline)	- เส้นคร่าว ๆ (Scribbling Stage) เส้นรอบนอก (Outline) เส้นอิสระ (Free Drawing)
รูปทรง (Shape and Form)	- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ - มีความกว้างกับความยาว เกิดจากเส้นรอบนอก ที่แสดงพื้นที่ขอบเขต โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1.รูปร่างเรขาคณิต เช่น บ้านมีรายละเอียด และโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้น 2.รูปร่างอิสระ เป็นรูปร่างที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน เช่น คน ต้นไม้ สัตว์ มีการพัฒนามากขึ้น สัดส่วนดีขึ้น - รูปคน ถูกแบ่งสัดส่วนออกเป็น 4 ส่วน คือศีรษะ ลำ ตัว ช่วงขาบน ขาล่าง ตามข้อพับ	- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต - ให้ความสำคัญกับรูปแบบจากความคิดมากกว่าความเหมือนจริง - รูปคนถูกแบ่งสัดส่วนออกเป็น 3 ส่วน คือศีรษะ ลำตัว ช่วงขา - รูปแบบบิดดทอน (Distortion) ในลักษณะบิดเบือนไปจากความจริง ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ต.ย. เช่น A.j2, A.j5, A.j5 - รูปทรงแบบเปิด - มีท่าทางไม่สมสัดส่วน

	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สมลัดส่วน ต.ย. เช่น N.j1, N.j2, N.j5 - รูปแบบตัดทอน (Distortion) สร้างสรรค์บิดเบือนจากความจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำตัวมีปริมาตรแบบเส้นคู่ ต.ย. เช่น A.j1, A.j3
สี (colour)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ประสบการณ์ผสมกับจินตนาการในการเลือกสี ต.ย. เช่น N.j1-N.j5 - สีที่ใช้เป็น กลุ่มของสีแท้ หรือแม่สีวัตถุธาตุ (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน - ใช้สีขั้นที่ 2 สีม่วง สีส้ม สีเขียว ใช้สีขั้น ที่ 3 สีน้ำตาลแดง สีเขียวน้ำเงิน - ใช้สีอ่อนจาง (Tint) สีแท้ที่ผสมขาว - ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ ที่ผสมดำให้ค่าสีหม่นลง สีดำ น้ำเงินดำ - การค่าสีเบรคสีแท้ด้วย สีคู่ตรงข้ามที่ลดค่า ความสดจัดลง เช่น สีเทา สีน้ำตาลดำ สีเขียวขี้ม้า สีม่วงดำ - เลือกใช้สีโทนร้อนและโทนเย็น ในปริมาณที่เท่ากัน - ใช้สีโทนร้อนในปริมาณ 50% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 50% - เลือกใช้สีสดใสระบายเคียงกันจะไม่ใช้สีหม่น - ใช้สีคู่ตรงข้าม เช่นระบายสีใบไม้ สีเขียวและแอมป์เปลี่สีแดงบนต้น ค่าสีตัดกัน สีม่วงกับสีเหลือง สีเหลือง สดสว่างขึ้น ต.ย. เช่น N.j1 สีตรงข้ามกัน เมื่ออยู่เคียงกัน มันจะเน้นกันให้มีชีวิตชีวา สูงสุด ต.ย. เช่น N.j1 - ใช้สีคลุมโทนมากขึ้น เช่นใช้กลุ่มสี โทนร้อนอยู่ใกล้ กัน ต.ย. เช่น N.j1, N.j3, 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้จินตนาการและอารมณ์ในการเลือกสี ต.ย. เช่น A.j1-A.j5 - สีที่ใช้เป็นกลุ่มของสีแท้หรือ แม่สี (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน แม่สีวัตถุธาตุ - ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ที่ผสมดำให้ค่าสี หม่นลง เช่นสีดำ - เลือกใช้สีโทนร้อนและโทนเย็นในปริมาณที่ต่างกัน - ใช้สีโทนร้อน ใน ปริมาณ 60% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 40% - ใช้สีคู่ตรงข้าม เช่น เลือสีแดงพื้นหลัง สี เขียวที่มีค่า สีตัดกันรุนแรง แต่กลับช่วยเพิ่มความสดให้สีแดงสดมากขึ้น แดงจัดขึ้น - สีตรงข้ามกัน เมื่ออยู่เคียงกันมันจะเน้นกันให้มีชีวิตชีวา สูงสุด ต.ย. เช่น A.j2,A.j5 - ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริง บางส่วน เช่น สีผิวคน สีมม เด็กออกทิสติก จะเลือกจับอารมณ์คนที่ แผงอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ร้องไห้ โกรธ เด็กจะใช้สีแทนความรู้สึกถึงบุคคลนั้น เช่นภาพคุณแม่มม สีฟ้าเข้ม ดีใจ ต.ย. เช่น A.j1 ซึ่งสีฟ้ามีจิตวิทยาของ สีหมายถึงความอ่อน โยน ลูกใส่

	<p>N.j5 โทนเย็นอยู่ใกล้กัน ต.ย. เช่น N.j1, N.j2, N.j4</p> <p>-ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากขึ้น เช่น สีผิวคน สีผม สีส่วนประกอบบนใบหน้าสมบุรณ์มากขึ้น</p> <p>-ใช้สีตามจินตนาการในการออกแบบเสื้อผ้า ต.ย. เช่น N.j1, N.j2, N.j5</p>	<p>เสื้อสีเขียว</p> <p>- จิตวิทยาของสีหมายถึงการเติบโต ภาพความโกรธ เด็กจะแทนค่า บุคคล ด้วยหน้าสีแดง ต.ย. เช่น A.j3 ซึ่งสีแดงมีความหมายทางจิตวิทยาของสีคือพลัง อันตราย สงคราม อำนาจ จึงนับว่าเด็กออกทิสติก นั้นมีความสามารถในการจดจำบุคลิก และความรู้สึกต่อสิ่งเร้าต่างได้ดี สามารถแปลค่าโดยการใช้สีแทนความรู้สึก</p>
พื้นที่ว่าง (Space)	<p>- มีการใช้ที่ว่าง 2 แบบคือที่ว่างของรูปหรือเนื้อหาเรียกว่าที่ว่างบวกและที่ว่างที่อยู่รอบๆ ส่วนที่เป็นพื้น (Ground) คือที่ว่างลบ</p> <p>- ใช้บริเวณว่างปิดและ ที่ว่างเปิด (Close Space and Open Space) บริเวณว่างที่มีเส้นรอบนอกบรรจบกันทำให้รูปทรงที่วาดเป็นหน่วย เฉพาะแยกจากบริเวณว่างด้านหลัง</p> <p>- ภาพมีระยะเกิดจากการหล่อมซ้อนกันของรูปทรง</p> <p>- บรรยากาศสีกับบริเวณว่าง</p> <p>- มีเส้นนำสายตา ต.ย. เช่น N.j1</p>	<p>- มีการใช้ที่ว่าง 2 แบบคือ ที่ว่างของรูปหรือ เนื้อหาเรียกว่าที่ว่างบวก และที่ว่างที่อยู่รอบๆ หรือส่วนที่เป็นพื้น (Ground) เรียกว่าที่ว่างลบ หรือ ที่ว่างที่อยู่เฉย</p> <p>- ใช้บริเวณว่างแบบเปิด</p> <p>- มีเส้นรอบนอกรูปทรงไม่บรรจบกัน กระจัดกระจายไปทั่วพื้นหลัง ทำให้มีพลังความเคลื่อนไหวแบบสบายไม่ตึงเครียด ต.ย. เช่น A.j1, A.j3</p>
รายละเอียด (Details)	<p>- มีการออกแบบ ทั้งเสื้อผ้า ทรงผม ลวดลายเสื้อผ้า เครื่องประดับ ดอกไม้ รายละเอียด ทำให้ภาพมีความสมบุรณ์มากขึ้น</p>	<p>- เริ่มมีการออกแบบ ทั้งเสื้อผ้า ทรงผม ลวดลายเสื้อผ้า รวมถึงเริ่มมีพัฒนาการในการออกแบบพื้นหลังรูปทรงให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับรูปทรง</p>

สรุปผลจากการเปรียบเทียบพบว่า การใช้สีของเด็กปกติ อายุ 5 ปีนั้นมีการพัฒนามากขึ้นในด้านต่างๆ ด้านเนื้อเรื่อง ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รูปทรง สัดส่วนดีขึ้น แต่ท่าทางยังเป็นการยืนตรง ไม่มีการแสดงท่าทางลักษณะอื่น มีรายละเอียดที่มากขึ้น รู้จักการออกแบบในการเลือกใช้สีที่สัดจัด เริ่มมีพัฒนาการในการเลือกกลุ่มสีที่จะนำมาเคียงกัน โทนสี ไม่ตัดกันรุนแรงมากนัก ในเด็กออทิสติกนั้น ใช้สีตามอารมณ์ ไม่มีหลักการหรือทฤษฎีสีใดๆ มาเป็นกฎเกณฑ์ การเลือกใช้สีมักเป็นสีสัดจัด สีสตัดกันรุนแรง ไม่คำนึงถึงการอยู่ร่วมกันของสี ทำให้สีโดดและขาดการรวมตัว การระบายสียังไม่มีความประณีต เป็นการระบายสีแบบขี้สับนกระดาศทิศทางไม่แน่นอน มักขีดสีทับกันไป มาจนเกิดการผสมสี ผลที่เกิดกลับให้ความรู้สึกที่ผสมผสาน มีอารมณ์อันเกิดจากการเลือกใช้สีและการระบายสีที่ไร้ระเบียบ แต่เกิดความงามในภาพได้อย่างน่าสนใจ

ดังนั้นจากตารางการศึกษาเปรียบเทียบสภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก อายุ 4-5 ปี จึงทำให้พบว่าเด็กปกติและเด็กออทิสติก มีพัฒนาการทางการวาดภาพ ในหัวข้อ คน สัตว์ บ้าน ต้นไม้ สี (รูปคน) ดังนี้

สรุปผลจากการศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก อายุ 4-5 ปี

หัวข้อ	เด็กปกติ อายุ 4-5 ปี (Normal)	เด็กออทิสติกอายุ 4-5 ปี (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)
คน	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่อง (Literal Quality) - วาดตามความรู้สึก (Expressive Quality) และจินตนาการ สื่อความรู้สึกเท่านั้น - ขั้นการวาดแสดงเป็นภาพ (Pictorial stage) - เป็นเส้นคร่าวๆ ขีดเขียนไปทั่วกระดาษ (Scribbling Stage) - ขั้นรู้จักออกแบบ (Design stage) ใช้การสร้างปริมาตรแบบเส้นคู่ - เส้นรอบนอก (Outline) - รูปคนศีรษะรูปร่างกลม (man dalas) ต่อมา เติมเส้นเป็นแขนขา ปาก จมูก แต่เราจะพอดูรู้ว่าเป็นรูปคน - ส่วนใดที่เด็กเห็นว่าสำคัญน่าสนใจ ก็ จะวาดส่วนนั้นใหญ่เป็นพิเศษ ส่วนไหนที่ไม่สำคัญ อาจตัดทิ้งไปหรือมีขนาดเล็กลง - รูปคนเริ่มมีการพัฒนาเข้าใจถึงความจริง - คนจะยืนท่าตรงอย่างเดียวไม่เคลื่อนไหว ไม่แสดงอารมณ์ใดๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเรื่องราวจากความรู้สึกที่ตนเองมีต่อสิ่งเร้าที่ได้พบจากสภาพแวดล้อม - เนื้อเรื่องไม่มีความเชื่อมโยงกันสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกันเข้ามาอยู่ด้วยกัน - ขัดแย้งกับความจริง เช่น แมงมุม ภูฏูญแจ - ใช้เส้นที่รวดเร็ว จับใจ - ควบคุมกล้ามเนื้อมือยังไม่ดีนัก - แรงกดเส้นในการวาดไม่สม่ำเสมอ - ขีดและขยี้เส้นทับกัน - วาดเส้นอย่างต่อเนื่อง (Contour Drawing) - วาดไปโดยฉับพลันทันที ไม่ยั้งคิด ไม่มีการลบ - เส้นจะมีอิสระ (Expression Drawing) - โครงสร้างรูปทรงพัฒนามากขึ้น แขนขา ลำตัวเริ่มมีปริมาตรเส้นคู่ - ไม่มีรายละเอียด - แยกไม่ได้ว่า บุคคลนี้เป็นผู้ใหญ่หรือเด็กเป็น หญิงหรือชาย - ชอบเขียนซ้ำๆ แบบเดิมๆ - มีความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง - ภาพแสดงอารมณ์ เสียใจ ร้องไห้ - คนจะมีลักษณะเคลื่อนไหว (movement)

<p>สัตว์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถวาดรูปทรงสัตว์ที่แตกต่างจากคน - สื่อความหมายได้ว่าเป็นสัตว์ชนิดใด - ไม่คำนึงถึง ความเหมือนจริง - เป็นการสร้างสัญลักษณ์ง่าย ๆ ให้สื่อถึงสัตว์แต่ละชนิด - รูปทรงตัดทอน (Distortion) บิดเบือนไปจากความจริง ในการรับรู้ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว - มีการออกแบบ พื้นที่ว่างให้สัมพันธ์กับรูปทรง เช่น สัตว์อยู่ในป่า - ไม่แสดงท่าทาง หรืออารมณ์ของสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถวาดรูปทรงสัตว์ ที่แตกต่างจากคน แต่ไม่สื่อความหมายได้ว่าเป็นสัตว์ชนิดใด - ไม่คำนึงถึงความเหมือนจริง เป็นการสร้างสัญลักษณ์ง่าย ๆ สื่อถึงสัตว์ในจินตนาการ -รูปแบบแบบตัดทอน (Distortion) บิดเบือนไปจากความจริง โดยจะให้ความสำคัญกับรูปแบบที่เหมือนจริงน้อยลงเพื่อสื่อในการรับรู้ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว - ไม่มีการออกแบบ พื้นที่ว่างให้สัมพันธ์กับพื้นที่หลัง - ไม่มีรายละเอียด - แสดงท่าทางหรืออารมณ์ของสัตว์ เช่น ใจดี หรือดุร้าย รูปทรงเคลื่อนไหว (movement)
<p>ต้นไม้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วาดแบบเล่าเรื่องเป็นภาพแบบ ง่ายๆ ที่สื่อ ความหมาย (Early Pictorial) ที่ได้ประสบการณ์ มาจากสภาพแวดล้อมต้นไม้ - ภาพจะถูกแบ่งด้วยเส้นระดับก่อนเสมอ (Based Line) เพื่อใช้ในการจัดวางองค์ประกอบของพื้นดินและท้องฟ้า - ลดตัดทอนรูปทรงต้นไม้ที่ดูซับซ้อนให้ง่าย ขึ้น เป็นรูปทรงเรขาคณิตง่ายๆ - วาดต้นไม้ได้หลายชนิดไม่ซ้ำกัน มีการสังเกตรายละเอียด ความแตกต่างของต้นไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดจากความรู้สึกและอารมณ์ที่อยู่ภายในที่มีต่อสภาพแวดล้อม - ภาพจะถูกแบ่งด้วย เส้นระดับก่อนเสมอ (Based Line) - จัดวางองค์ประกอบของพื้นดินและท้องฟ้า - ลดตัดทอน - รูปทรงต้นไม้ที่ดูซับซ้อนให้ง่ายขึ้น - เป็นรูปทรงเรขาคณิต - ไม่มีกิ่งก้าน - วาดต้นไม้ แบบเดิมซ้ำๆ - ต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ที่หมายรวมถึงต้นไม้ทุกต้น

		- เด็กไม่มีการสังเกตรายละเอียดของต้นไม้ชนิดอื่น
บ้าน	<p>-บ้านถือเป็นส่วนสำคัญ เพราะเป็นสัญลักษณ์ของครอบครัว มีพ่อ แม่ พี่น้อง และตนเอง ใช้รูปทรงเรขาคณิตมาประกอบกันเป็น บ้าน อาคารสูง</p> <p>- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบ นอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต</p> <p>- รูปทรงบ้าน มีความสนใจในรายละเอียด โครงสร้างที่เกิดจากการสร้างปริมาตรด้วย เส้นคู่ขนาน</p> <p>- มีความสมดุลย์แบบสองข้าง ไม่เท่ากัน</p> <p>- พระอาทิตย์และก้อนเมฆ ช่วยทำให้ท้องฟ้า เชื่อมต่อกับพื้นดินและตัวอาคารแบบไม่แยกขาดออกจากกัน</p>	<p>- บ้านในความคิดของเด็กออกทิสติกเป็นการสร้างสัญลักษณ์ที่อยู่ของตนเองเด็กที่มีอาการ รุนแรง จะไม่สนใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและผู้อื่น เพราะเด็กมักขังตนเองอยู่ในโลกส่วนตัว ปิดกั้นเรื่องราว หรือ สิ่งอื่นออกไป ทำให้ภาพบ้านดูเรียบเหงา ขาดชีวิต บ้านเป็นเพียงแค่วัตถุไร้ความหมาย</p> <p>- รูปร่างเป็นลักษณะระนาบแบน 2 มิติ มีความกว้างกับความยาวเกิดจากเส้นรอบนอกที่แสดงพื้นที่ขอบเขต</p> <p>- รูปทรงบ้านเป็นรูปทรงง่าย ๆ ไม่มีรายละเอียดโครงสร้างไม่มีปริมาตร</p> <p>- มีความสมดุลย์ แบบสองข้างไม่เท่ากัน</p> <p>- ท้องฟ้าไม่เชื่อมต่อ กับพื้นดิน และตัวอาคารแยกขาดจากกันไม่มีพระอาทิตย์ ก้อนเมฆเพราะไม่เห็นความสำคัญ</p>
สี (รูปคน)	<p>- ใช้ประสบการณ์ผสมกับจินตนาการในการเลือกสี</p> <p>- สีที่ใช้เป็นกลุ่มของสีแท้ หรือแม่สี (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน แม่สีวัตถุธาตุ</p> <p>- ใช้สีขั้นที่ 2 สีม่วง สีส้ม สีเขียว</p> <p>- ใช้สีขั้นที่ 3 สีนํ้าตาลแดง สีเขียว น้ำเงิน</p> <p>- ใช้สีอ่อนจาง (Tint) สีแท้ที่ผสมขาว</p>	<p>-ใช้จินตนาการและอารมณ์ในการเลือกสี</p> <p>- สีที่ใช้เป็นกลุ่มของสีแท้หรือแม่สี (Hue) แดง เหลือง น้ำเงิน แม่สีวัตถุธาตุ</p> <p>- ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ที่ผสมดำให้ค่าสีหม่นลง เช่นสีดำ</p> <p>- เลือกใช้สีโทนร้อนและโทนเย็นในปริมาณที่ต่างกัน</p>

<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สีแก่ (Shade) สีแท้ที่ผสมดำให้ค่าสีหม่น ลงสีดำ น้ำเงินดำ - การค่าสีเบรคสีแท้ด้วยสีคู่ตรงข้ามที่ลดค่า ความสดจัดลง เช่น สีเทา สีน้ำตาลดำ สีเขียว ขี้ม้า สีม่วงดำ - เลือกใช้สีโทนร้อนและโทนเย็นในปริมาณที่เท่ากัน - ใช้สีโทนร้อนในปริมาณ 50% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 50% - ใช้สีตรงข้ามกัน เมื่ออยู่เคียงกัน มันจะขยับเน้นกันให้มีชีวิตชีวาสูงสุด - ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สีโทนร้อนในปริมาณ 60% - ใช้สีโทนเย็นในปริมาณ 40% - ใช้สีคู่ตรงข้าม แดงกับเขียว เหลืองกับม่วง ส้มกับน้ำเงิน ตามหลักทฤษฎีสีคู่ประกอบของ Johannes itten สีตรงข้ามกัน เมื่ออยู่เคียงกัน มันจะขยับเน้นกันให้มีชีวิตชีวาสูงสุด - ใช้สีได้ถูกต้องตามความเป็นจริงบางส่วน เช่น สีผิวคน สีผม - เด็กออกทิสติกจะเลือกจับ อารมณ์คนที่แฝงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ร้องไห้
--	---

สรุป

จากการศึกษาพบว่า เด็กแสดงออกทางศิลปะเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของอารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกที่มีผลกระทบจากสิ่งต่างๆ มากมายหลายลักษณะ เด็กสามารถถ่ายทอดความคิดหรือระบายความรู้สึกของเขา ได้เต็มที่โดยการสร้างสัญลักษณ์ลงในภาพวาดของเขาอย่างเสรีและตรงไปตรงมา การสร้างสัญลักษณ์ เพื่อสื่อความหมายของเด็กมีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนและเป็นที่น่าสนใจได้ เรื่องราวที่เด็กนำมาแสดงในภาพล้วนมาจากประสบการณ์ ความทรงจำ การเรียนรู้และจินตนาการของเด็กทั้งสิ้น ความคิดฝันเด็กจะสร้างขึ้นเอง แล้วเด็กก็จะแสดงความรู้สึกนึกคิดนั้นออกมา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการแสดงออกทางศิลปะ โดยการวาดภาพระบายสีของเด็ก เด็กปกติเปรียบเทียบกับเด็กออทิสติก ทำให้เห็นความแตกต่างและลักษณะเฉพาะ ของผลงานภาพวาดของเด็กออทิสติก ว่ามีความแตกต่างจากเด็กปกติในหลายด้าน ทั้งด้านรูปทรงที่บิดเบี้ยว ยืด หด ตัดทอน เส้นที่ขิดลากอย่างรุนแรงฉับพลัน ขอบเขียนซ้ำๆ ใช้สีรุนแรงตัดกัน วาดเฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจ มีอิสระในการวาดและถ่ายทอด ทางความคิด ไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพ เพราะไม่ยึดติดกับทฤษฎีทางศิลปะ เด็กมักอยู่ในโลกของตนเองโดยไม่สนใจต่อผู้คนและสภาพแวดล้อม ผลงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเด็กออทิสติกเป็นรายบุคคล จนทำให้เกิดความน่าสนใจและมีคุณค่าในเชิงศิลปะ ในขณะที่เด็กปกตินั้น มีพัฒนาการไปตามช่วงวัย ตามหลัก พัฒนาการเด็ก และมีการพัฒนาเข้าใจโลกความเป็นจริงมากขึ้น เพราะมีหลักทฤษฎีทางศิลปะ ที่ได้รับมาจากการเรียนและการรับอิทธิพลจากเพื่อนวัยเดียวกัน ผลงานจึงมีความสมบูรณ์มากขึ้นเป็นลำดับ การศึกษาความแตกต่างของภาพวาดเด็กปกติกับเด็กออทิสติก สามารถเป็นเครื่องมือชี้วัดลักษณะเฉพาะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำศิลปะมาใช้พัฒนาศักยภาพของเด็กปกติ และเด็กออทิสติกได้อย่างตรงเป้าหมาย พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้เพื่อใช้จัดกิจกรรมศิลปะบำบัด ในการฝึกเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับการรักษาทางการแพทย์ในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างเด็กปกติ อายุ 4-5 ปี (Normal)

ชื่อ	อายุ	หัวข้อ คน	หัวข้อ สัตว์	หัวข้อ ต้นไม้	หัวข้อ บ้าน	หัวข้อ สี	วันที่วาด
ด.ญ.ณัฐนันท์ สุขชีวา	4 ปี	A1				Q1	5 เม.ย. 57
ด.ช.ณัฐพัชร บุญสัมพันธ์	4 ปี	A4				Q2	5 เม.ย. 57
ด.ญ.ปิ่นปิ่นท์ ปิ่นกลาง	4 ปี	A3				Q3	5 เม.ย. 57
ด.ญ.เพลิน นฤมิตรสุวิมล	4 ปี	A5				Q4	5 เม.ย. 57
ด.ช.วิศรุต เกตุกระเทิก	4 ปี	A2				Q5	5 เม.ย. 57
ด.ช.ปณิธิ โกวานิชย์	4 ปี		E5				11 พ.ค. 57
ด.ญ.ณภกกร ทองสุโชติ	4 ปี		E1				11 พ.ค. 57
ด.ญ.วชิรธาร มโนสินธุ์	4 ปี		E3				11 พ.ค. 57
ด.ช.รัฐนันท์ ลิ้มชัยเจริญ	4 ปี		E4				11 พ.ค. 57
ด.ญ.กัณฑพร แซ่มสวัสดิ์	4 ปี		E2				11 พ.ค. 57
ด.ญ.ณัฐนิษฐา เปรมปรี	4 ปี			I1			18 พ.ค. 57
ด.ญ.นงนภัส เฮียงหลี่	4 ปี			I2			18 พ.ค. 57
ด.ญ.ณัฐธิดา ชาวแก้ว	4 ปี			I3			18 พ.ค. 57
ด.ญ.นภัสรณ์ นันทกิจ	4 ปี			I4			18 พ.ค. 57
ด.ช.ศตพร ต้นเฮงฮวด	4 ปี			I5			18 พ.ค. 57
ด.ญ.ยมลภัทร ธนภัท	4 ปี				M1		14 มิ.ย. 57
ด.ญ.เนตรชนก ศรีสุภชัย	4 ปี				M2		14 มิ.ย. 57
ด.ญ.วิญเพ็ญ ศรีศิริ	4 ปี				M3		14 มิ.ย. 57
ด.ญ.ลีลาวดี ทศน์ศรี	4 ปี				M4		14 มิ.ย. 57
ด.ญ.ปาตาลี วสุวารภร	4 ปี				M5		14 มิ.ย. 57
ด.ช.ณภัทร พุ่มอิม	4 ปี	C1					21 มิ.ย. 57
ด.ช.ศุภวิชญ์ วัดสาทร	4 ปี	C5					21 มิ.ย. 57
ด.ญ.อิมเอม วิชานันท์	4 ปี	C4					21 มิ.ย. 57
ด.ญ.เอริน ปรีชาพันธ์	4 ปี	C3					21 มิ.ย. 57
ด.ช.ศิริวิทย์ ดวงวง	4 ปี	C2					21 มิ.ย. 57

ชื่อ	อายุ	หัวข้อ คน	หัวข้อ สัตว์	หัวข้อ ต้นไม้	หัวข้อ บ้าน	หัวข้อ สี	วันที่วาด
ด.ช.กฤษณา ธนะสังข์	5 ปี		G1				19 ก.ค. 57
ด.ญ.แคร์ วรวิณ	5 ปี		G2				19 ก.ค. 57
ด.ช.ปรัชญาวีระอาษากุล	5 ปี		G3				19 ก.ค. 57
ด.ญ.พรชนิตว์ แก้วมงคลศรี	5 ปี		G4				19 ก.ค. 57
ด.ญ.พลัม ไรวา	5 ปี		G5				19 ก.ค. 57
ด.ญ.เรไร รักสันติ	5 ปี			K1			9 ส.ค. 57
ด.ญ.อรธัมภา นาคะโก	5 ปี			K2			9 ส.ค. 57
ด.ญ.ปริยากร จารุมิศรี	5 ปี			K3			9 ส.ค. 57
ด.ช.อาดิกัน เกตุผล	5 ปี			K4			9 ส.ค. 57
ด.ช.ปิยางกูร เทียนกระ	5 ปี			K5			9 ส.ค. 57
ด.ช.ภูรินทร์ มงคลธรรม	5 ปี				O1		16 ส.ค. 57
ด.ญ.นฤมล จ่าง	5 ปี				O2		16 ส.ค. 57
ด.ญ.อชิรญา อู่ทรัพย์	5 ปี				O3		16 ส.ค. 57
ด.ญ.นารา พาลีภัตร	5 ปี				O4		16 ส.ค. 57
ด.ญ.เกวลี ทิพย์ช่วย	5 ปี				O5		16 ส.ค. 57
ด.ญ.ปิยวดี วงศ์วิสุทธิ	5 ปี					S 1	13 ก.ย. 57
ด.ญ.ปณิชา รอดกลิ่น	5 ปี					S 2	13 ก.ย. 57
ด.ญ.แคทลีน หวังอยู่	5 ปี					S 3	13 ก.ย. 57
ด.ญ.ธรรพร คล้ายดี	5 ปี					S 4	13 ก.ย. 57
ด.ญ.จิรมณี จีรวังศานนท์	5 ปี					S 5	13 ก.ย. 57

*หมายเหตุ ไม่สามารถแสดงรายชื่อกลุ่มเด็กออกทิสติกได้ตามสิทธิของผู้ป่วยจิตเวช ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ค.ศ.1948 มาตรา 25 (1)

คำศัพท์เฉพาะ

1 ออทิสติก คำว่า “Autism” มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Auto” ซึ่งแปลว่า Self หมายถึงการแยกตัวอยู่ตามลำพังในโลกของตัวเอง เปรียบเสมือนมีกำแพงใส หรือกระจกกันให้บุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้าง โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิสซึม (Autism) เป็นความผิดปกติของสมองที่เกิดขึ้นในวัยเด็กสมองที่ทำงานผิดปกตินี้จะแสดง อาการออกมาใน 3 ด้านใหญ่ๆ ดังนี้คือ ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม

2 เด็กพิเศษ มาจากคำเต็มว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” หมายถึงเด็กกลุ่ม ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพิ่มเติมจากวิธีการตามปกติ ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้และการเข้าสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง โดยออกแบบการดูแลช่วยเหลือเด็กตามลักษณะความจำเป็น และความต้องการของเด็กแต่ละคน

3 ศิลปะบำบัด (art therapy) คือการบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่งที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยา

4 กลุ่มออทิสติกที่มีศักยภาพสูง (high functioning autism) ซึ่งจะมีระดับสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ มีพัฒนาการทางภาษาดีกว่ากลุ่มอื่น อาจมีความสามารถบางอย่างแฝงอยู่หรือเป็นอัจฉริยะ แต่ยังคงมีความบกพร่องในทักษะด้านสังคม การรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของบุคคลอื่น ในปัจจุบันมีผู้เรียกเด็กกลุ่มนี้อีกชื่อหนึ่งว่า แอสเพอร์เกอร์ (Asperger Syndrome) ตามชื่อแพทย์ผู้ค้นพบ

5 Contour Drawing คือการวาดเส้นด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 3 ตา สมอง มือ สัมพันธ์กัน โดยการวาดเส้นลากยาวแบบไม่ยกมือและใช้สายตาเพ่งพินิจแต่สิ่งที่มองอยู่โดยปล่อยให้ ตาเป็นผู้อ่านผลส่งไปให้สมองควบคุมมือให้วาดภาพที่เกิดจะมีอิสระ เส้นที่ลื่นไหลต่อเนื่อง ผลงานไม่คำนึงถึงความเหมือนจริง

ชีวอสณ

- 1 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกนี้ เกิดขึ้นจากข้าพเจ้ามีบุตรชาย เป็นเด็กออทิสติกระดับกลาง (Autistic spectrum disorder หรือ ASD) ที่มีความบกพร่องทางด้านพัฒนาการหลายด้านที่เด่นชัดคือด้านภาษาการสื่อสาร ด้านพฤติกรรม และด้านสังคมทำให้มีความจำเป็นต้องหากิจกรรมเพื่อนำมากระตุ้นพัฒนาการในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น จากการที่ข้าพเจ้ามีประสบการณ์สอนศิลปะเด็กเล็กเป็นเวลา 18 ปี ทำให้เข้าใจว่าศิลปะคือภาษาภาพที่สามารถเข้าถึงความคิด ความรู้สึกของเด็กได้ดี จึงได้นำศิลปะเข้ามาใช้ในการบำบัดบุตรชาย และทำให้เห็นว่าบุตรชาย สามารถเรียนรู้จากภาษาภาพได้ดีกว่าการสื่อสารโดยการพูด ภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กออทิสติก ที่อยู่ในโลกของตนเองนั้น วาดภาพเพื่อบอกเล่าความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ และเมื่อนำมาวิเคราะห์เทียบกับภาพวาดของเด็กปกติ จะทำให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะที่มีความพิเศษ ในหลายด้านเกิดเป็นผลงานที่น่าสนใจ

ในการศึกษานี้ได้รับคำปรึกษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาการบำบัดเด็กพิเศษ ดังรายนามต่อไปนี้

- 1.1 ศาสตราจารย์แพทย์หญิง อุมภาพร ตรังคสมบัติ จิตแพทย์และอาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเจ้าของรางวัลจิตแพทย์ดีเด่นสาขาการวิจัย จากสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย หนังสือดีเด่น "จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว" รางวัล ITF Award จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมูลนิธิโตโยต้า
- 1.2 ศาสตราจารย์แพทย์หญิงเพ็ญแข ลิมศิลา แห่งโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ สมุทรปราการ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการผ่อนคลายทุกข์ของพ่อแม่ และช่วยหาวิธีดูแลและพัฒนาเด็ก
- 1.3 พ.ญ.สุวิมล ชีวมงคล กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็กและผู้เชี่ยวชาญด้านการนำศิลปะแขนงต่างๆ มาใช้ในการบำบัดผู้ป่วย (Creative Learning) ผู้ที่สนใจในเรื่องการฟื้นฟูภาวะพฤติกรรมและพัฒนาการเด็กที่มีปัญหา โดยการฟื้นฟูระดับเซลล์ได้ศึกษาเพิ่มเติม และดูงานการรักษาเด็กที่มีภาวะออทิสซึม ด้วยหลักการ BioMedical Approach และ HBOT (Hyperbaric Oxygen Therapy) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและศึกษาด้าน Homeopathy ทั้งที่จัดโดยชมรมโฮมีโอพาธี และกรมแพทย์ทางเลือกกระทรวงสาธารณสุข
- 1.4 พ.ญ.ปิ่นประภา ธรรมวิภาชน์ กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก
- 1.5 นายแพทย์ณัฐวัฒน์ งามสมุทร จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

โยปถัมภ์

- 1.6 นพ.ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น และผู้อำนวยการโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์
- 1.7 นักกิจกรรมบำบัดมูลนิธิแสงสว่าง โครงการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษในปี พ.ศ. 2522 และได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิสถาบันแสงสว่างในปี พ.ศ. 2528
- 2 สมองคนมี 2 ชิก ชิกซ้ายและชิกขวา เชื่อมโยงด้วยโยประสาทจำนวนมากเพื่อให้สมองทั้ง 2 ชิกรับรู้ และทำงานอย่างประสานกลมเกลียวกัน สมองชิกซ้ายมีหน้าที่คิดและทำงานในเชิงรูปธรรม เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การใช้เหตุผล สมองชิกขวา คือด้านการสร้างสรรค์ ศิลปะ ดนตรี และการสังเคราะห์ ดังนั้นการกระตุ้นสมองทั้ง 2 ชิกสามารถสร้างคนให้เป็นอัจฉริยะได้
- 3 มานพ ถนอมศรี. *ภาพวาดของลูก*. กรุงเทพฯ: สิปปประชา, 2542. หน้า 13.
- 4 ศรียา นิยมธรรม. เส้นทางศิลปะกับการพัฒนาเด็กอย่างเข้าใจ ศิลปะเจ้าตัวน้อยสู่ศิลปินอารมณ์ดี. สืบค้นจาก <http://www.artsedcenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539304627> เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558
- 5 อุมาพร ตรังคสมบัติ. *ช่วยลูกออทิสติก*. กรุงเทพฯ: ชันดร้าการพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ 2, 2554. 3.
- 6 เรื่องเดียวกัน. 20
- 7 กระทรวงศึกษาธิการ. *การศึกษาเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ. 30.
- 8 ความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้าน (Pervasive Developmental Disorder) PDD คือกลุ่มการวินิจฉัยที่มีความผิดปกติในพัฒนาการด้านสังคม การสร้างความสัมพันธ์ พัฒนาการด้านภาษา การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การสื่อความหมาย และมีความสนใจจำกัด ทำอะไรซ้ำๆ หมกมุ่นบางสิ่งบางอย่าง ในการศึกษาวิจัยการดูแลรักษาเพื่อสื่อสารตรงกันทั่วโลกระบบการจำแนก โรคในกลุ่มนี้มี 2 ระบบที่ใช้แพร่หลายคือ ระบบ ICD-10 ขององค์การอนามัยโลก (WHO) และระบบ DSM-IV ของสมาคมจิตแพทย์อเมริกา
- 9 อุมาพร ตรังคสมบัติ. *ช่วยลูกออทิสติก*. กรุงเทพฯ: ชันดร้าการพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ 2, 2554. 7.
- 10 ศิลปะนามธรรม (Abstract Art) ใช้ภาษาภาพในการสื่อความหมายด้วยรูปทรง สี และลายเส้น เพื่อสร้างสัดส่วนอาจจะประกอบกันขึ้น ในระดับความเป็นนามธรรมที่ต่างกันไป ตั้งแต่ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงศตวรรษที่ 20

บรรณานุกรม

- กำจร สุนพงษ์ศรี. *สุนทรียศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัททวิ พริน, 2556.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. *พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท แพลน ฟับลิชซิง จำกัด, 2533.
- ขะลุ่ย นิมเสมอ. *องค์ประกอบศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2537.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. *ศิลปะบำบัดในเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญา, 2555.
- ประเทิน มหาจันทร์. *ศิลปะในโรงเรียนประถม*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์, 2531.
- ประภัสสร นิยมธรรม. *ศิลปะของเด็กเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2540.
- ปริญญา นันตสุข. *เราเห็นอะไรในศิลปะเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์, 2547.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. *ศิลปะศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาสาร, 2526.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. *มโนภาพการรับรู้ทางศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู, 2531.
- พรพิมลศิริวัฒน์. *การวิเคราะห์ภาพวาดระบายสีของเด็กญี่ปุ่น อายุ 9-12 ปีตามทฤษฎีของวคเตอร์ โลเวนเฟลด์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- มานพ ถนอมศรี. *ภาพวาดของลูก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สิบประภา, 2542.
- เลิศ อานันท์นะ. *วิทยากับพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก ศิลปะเด็ก : ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ*. สมพงษ์ ทิมแจ่มใส, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. *สอนลูกเขียนรูป*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุริยบรรณ, 2520.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. *สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการ ศิลปะเด็กสภาพปัจจุบันและอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. *ช่วยลูกออกทิสติก*. กรุงเทพมหานคร: ชันตราการพิมพ์, พิมพ์ครั้งที่ 2, 2554.
- De Francesco, Halo 2. *Art Education : It's Means and Ends*. New York: Harper, 1958.
- Itten, Johannes. *Design and Form: the Basic Course at the Bauhaus*. New York: Van Nostrand Reinhold, 1958.
- Itten, Johannes. *The Art of Color: The Subjective Experience and Objective Ra-*

tionale of Color. New York: Van Nostrand Reinhold, 1973.

Kellogg, Rhoda. *Analyzing Children's Art*, Palo Alto. California: National Press, 1969.

Lowenfeld, Vand Britain. *Creative and Mental Growth*. New York: Macmillan, the 8th edition, 1987.

N.a1

N.a2

N.a3

202 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.๐4

N.๐5

ภาพที่ 1

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปคน
เด็กปกติ (Normal)

A.a1

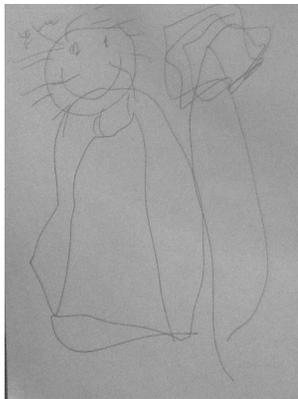

A.a2

A.a3

A.a4

A.a5

ภาพที่ 2

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปคน
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

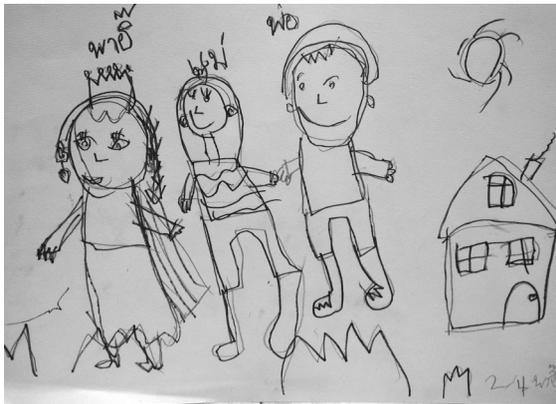

N.b1

N.b2

N.b3

206 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.b4

N.b5

ภาพที่ 3

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปคน
เด็กปกติ (Normal)

A.b1

A.b2

A.b3

A.b4

A.b5

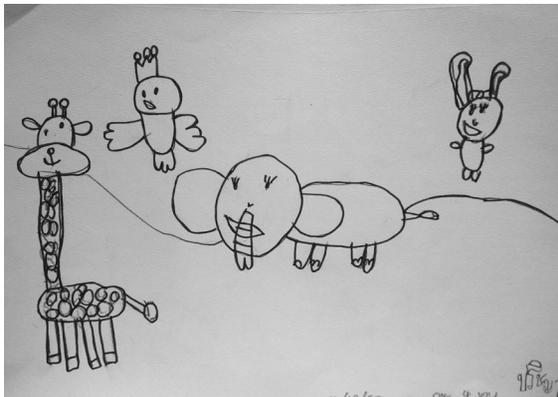
ภาพที่ 4

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปคน
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

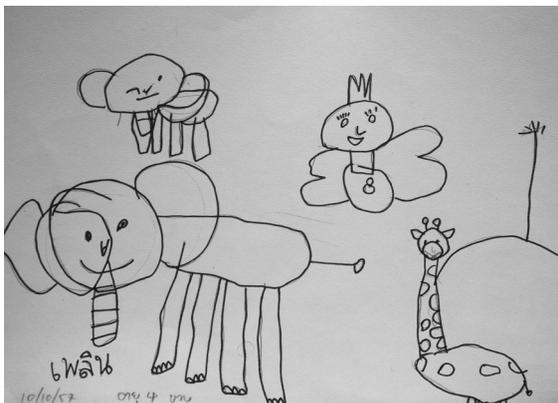

N.c1

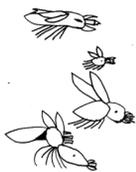
N.c2

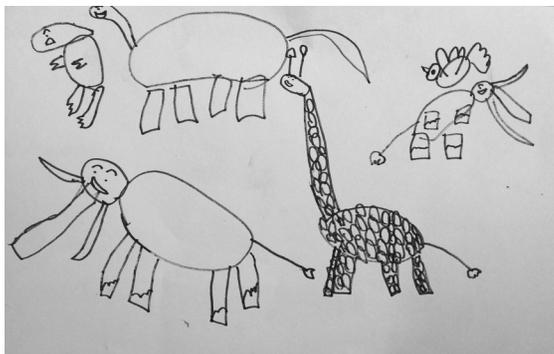
N.c3

210 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.c4

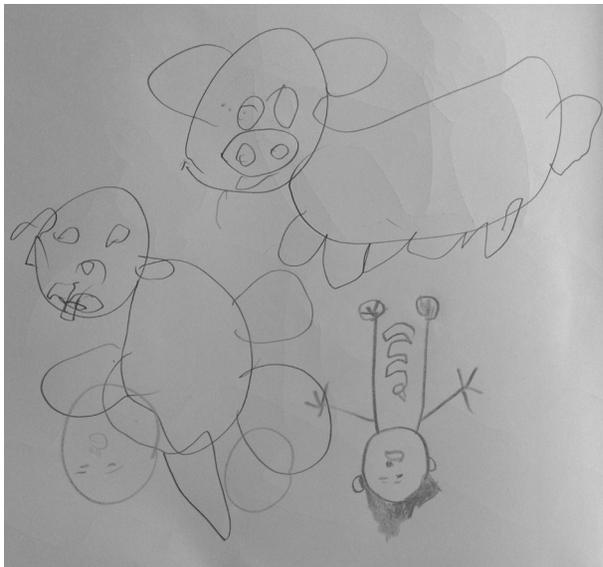

N.c5

ภาพที่ 5

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กปกติ (Normal)

A.c1

A.c2

A.c3

A.c4

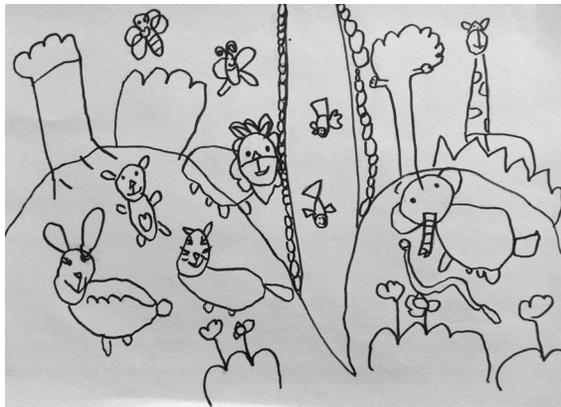

A.c5

ภาพที่ 6

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.d1

N.d2

N.d3

214 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.d4

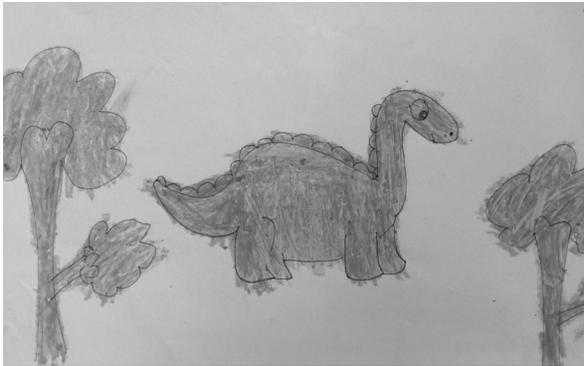

N.d5

ภาพที่ 7

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กปกติ (Normal)

A.d1

A.d2

A.d3

216 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

A.d4

A.d5

ภาพที่ 8

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.e1

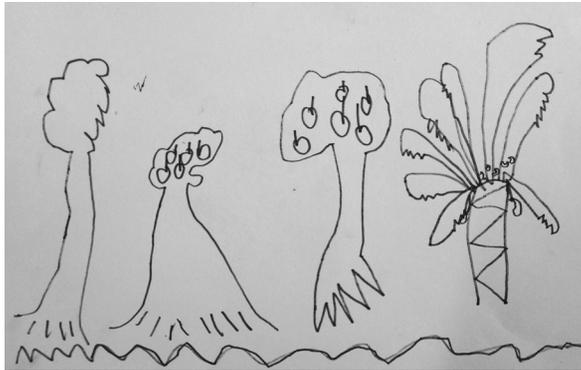
N.e2

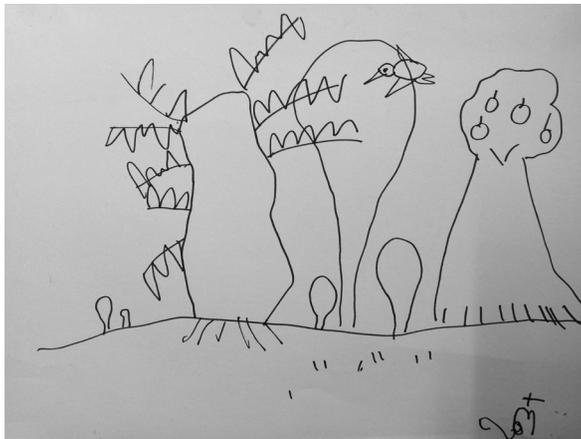
N.e3

218 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.e4

N.e5

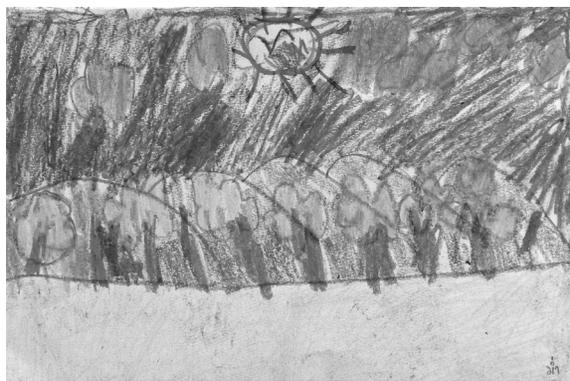
ภาพที่ ๑

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปต้นไม้
เด็กปกติ (Normal)

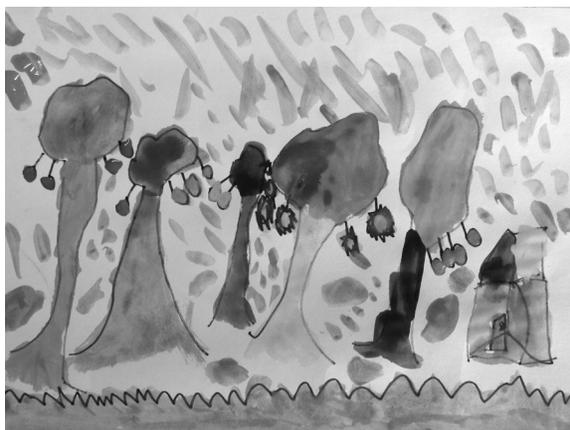

A.e1

A.e2

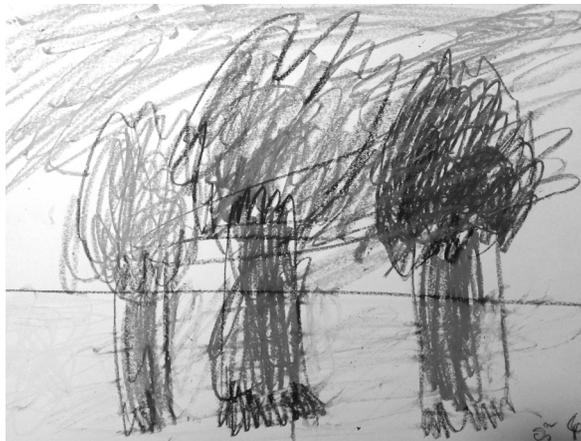
A.e3

220 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

A.e4

A.e5

ภาพที่ 10

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.f1

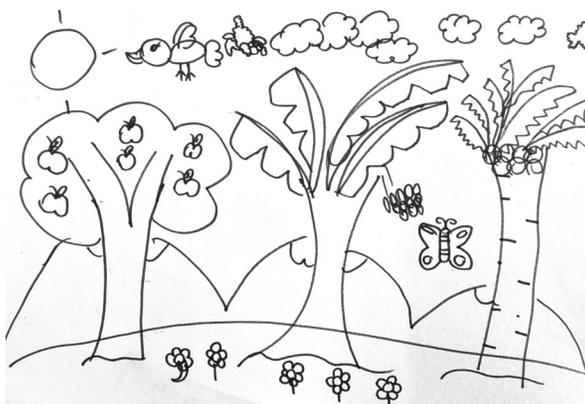
N.f2

N.f3

222 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.f4

N.f5

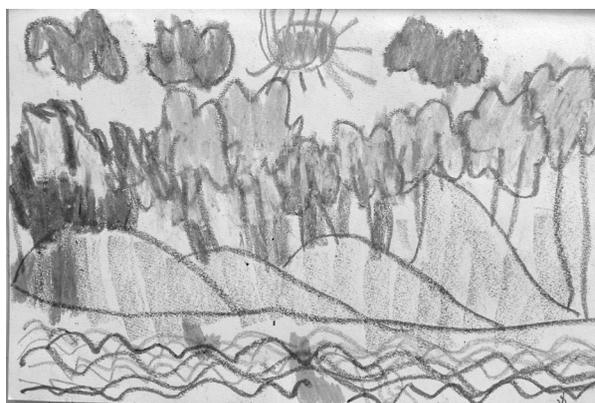
ภาพที่ 11

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปต้นไม้
เด็กปกติ (Normal)

A.f1

A.f2

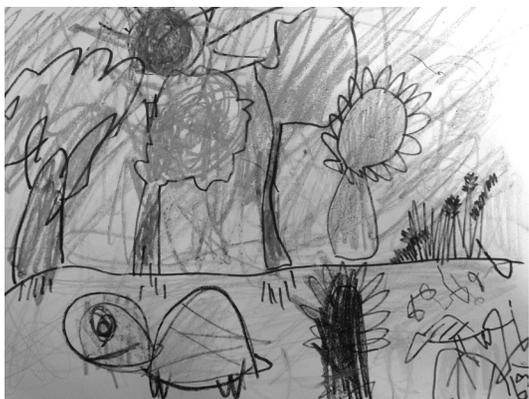
A.f3

224 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

A.f4

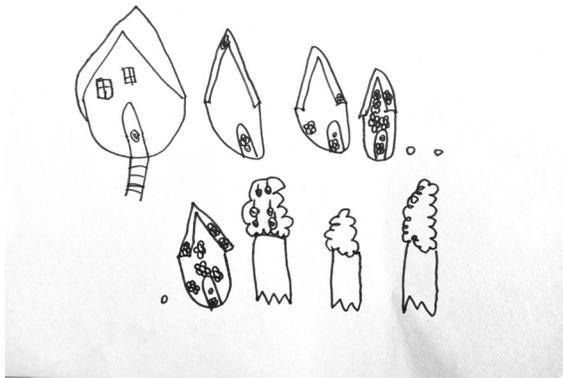

A.f5

ภาพที่ 12

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปสัตว์
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

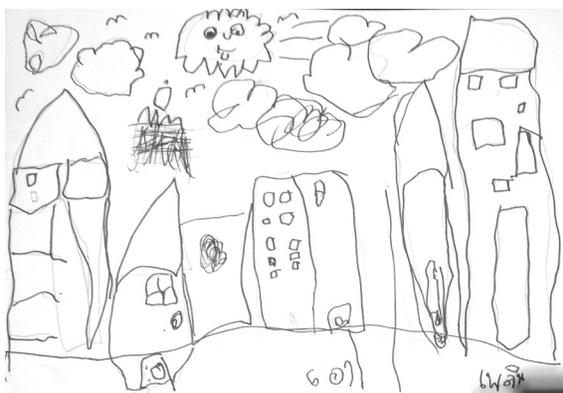

N.g1

N.g2

N.g3

226 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.g4

N.g5

ภาพที่ 13

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก
เด็กปกติ (Normal)

A.g1

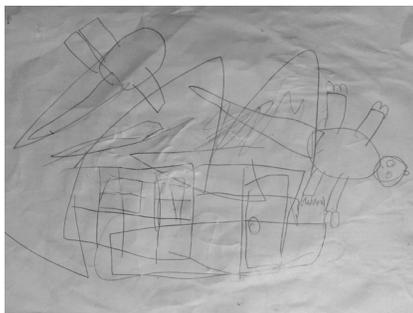

A.g2

A.g3

A.g4

A.g5

ภาพที่ 14

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.h1

N.h2

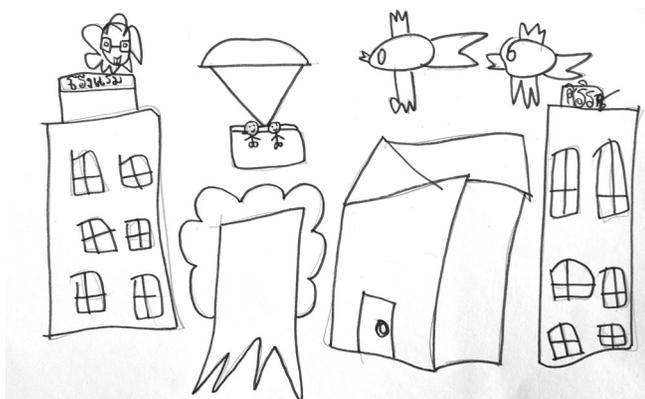
N.h3

230 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.h4

N.h5

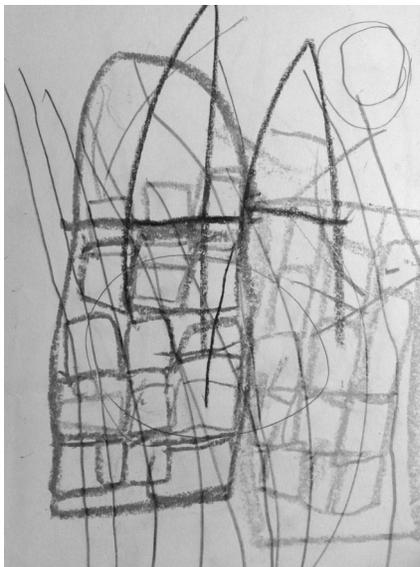
ภาพที่ 15

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก
เด็กปกติ (Normal)

A.h1

A.h2

A.h3

A.h4

A.h5

ภาพที่ 16

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ รูปบ้าน ตึก
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.i1

N.i2

N.i3

N.i4

N.i5

ภาพที่ 17

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ สี
เด็กปกติ (Normal)

A.i1

A.i2

A.i3

236 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

A.i4

A.i5

ภาพที่ 18

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 4 ปี หัวข้อ สี
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

N.j1

N.j2

N.j3

238 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

N.j4

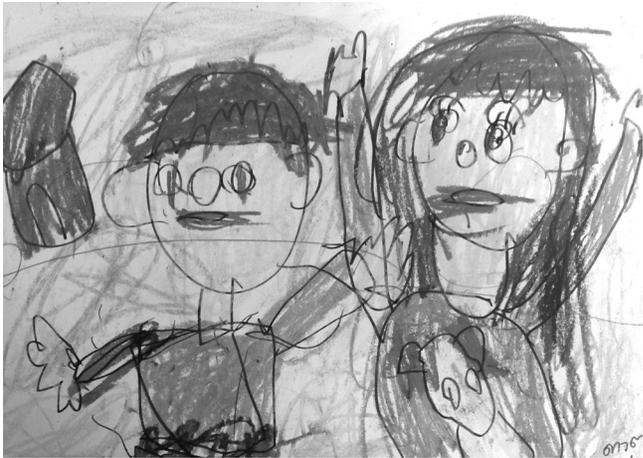

N.j5

ภาพที่ 19

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ สี
เด็กปกติ (Normal)

A.j1

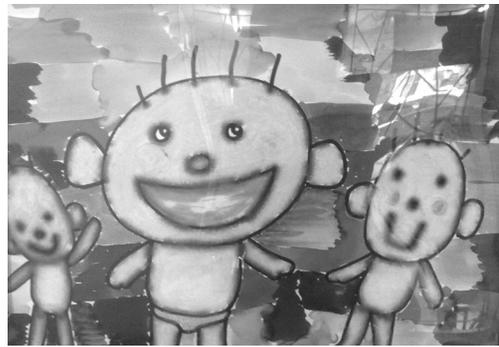
A.j2

240 การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติกบทความที่ 1: อายุระหว่าง 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี

A.j3

A.j4

A.j5

ภาพที่ 20

กลุ่มตัวอย่างผลงานวาดภาพเด็กอายุ 5 ปี หัวข้อ สี
เด็กออทิสติก (Autistic) (อาการรุนแรงน้อยและรุนแรงปานกลางที่สามารถวาดภาพได้)

